

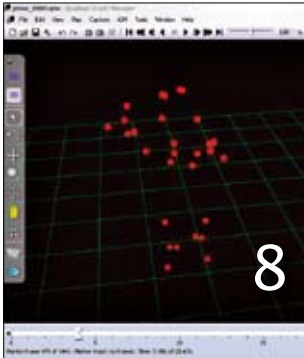

TIEDONJYVÄ

Jyväskylän yliopiston tiedotuslehti No 6/2010

Musiikki mielessä
huippuyksikössä

Musiikki mielessä

- 8 Liike paljastaa persoonallisuuden
- 13 Musiikki kannustaa kuntoutumaan
- 16 Ohjelmisto musiikkimakusi jäljillä
- 24 Elämyksiä Uudessa Maailmassa

Lisäksi

4	Lyhyet	27	Tietonieikka
18	Täällä Etiopia	29	Tiedonnäkkään
19	Kolumni	30	Herra X
20	Vuoden alumni	31	Vanhat jyvät
22	Kansainvälinen
osaajaportaali	31	Vitriini
23	Im Memoriam	32	Summary
26	Väitökset	33	Kalenteri
		34	Osuma

Tiedonjyvä

45. vuosikerta
Painos 5 100 kpl

Vastaava toimittaja
Anu Mustonen
puh. (014) 260 1054
anu.mustonen@jyu.fi

Toimitussihteeri
Janiika Vilkuna
puh. (014) 260 1055
janiika.vilkuna@jyu.fi

**Ilmoitusmyynti ja
tilaukset**
Kalevi Luoma
puh. (014) 260 1049
kalevi.luoma@jyu.fi

Toimituksen postiosoite
Jyväskylän yliopisto/
viestintä
PL 35
40014 Jyväskylän
yliopisto

Julkaisija
Jyväskylän yliopisto
Forssan Kirjapaino 2010

Sisäinen jakelu
Virastomestarit

Tiedonjyvän tilaukset:
www.jyu.fi/tiedonjyva
Juttuvinkit toimitussihteerille

Kansi:
Kuva: Petteri Kivimäki
Grafiikat: Pigme

Seuraava numero
ilmestyy 26.11.2010

ISSN-L 0789-4805
ISSN 1798-6877
(verkkojulkaisu)

Kirsi Moisander
hallintojohtaja

Yhdessä uutta yliopistoa rakentamassa

Jyväskylän yliopiston syyslukukausi on käynnistynyt ja uudet opiskelijat ovat aloittaneet itsenäisen elämänpolunsa rakentamisen. Samalla uusimuotoinen yliopisto on aloittanut ensimmäisen kokonaisen lukuvuotensa julkisoikeudellisena laitoksena.

Uusi aika ja uudet toimintatavat mahdollistuivat nopeasti. Päätösten vaikutus yliopistojen toimintaan on ollut valtava ja vaatinut erityisesti tiedekuntien ja laitosten tukipalveluissa työskenteleviltä sekä hallintokeskusten henkilökunnalta suuria ponnistuksia saada kaikki työssä tarvittavat järjestelmät ja toimintatavat kuntoon. Erityisesti taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien uudistaminen on vienyt aikaa, voimia ja välillä turhauttanut yliopistolaisia.

Jotta järjestelmiä ja uuden olomuodon mahdollisuuksia voidaan hyödyntää maksimaalisesti, yliopiston toimintatapoja on uudistettava. Yliopiston strategian *Laatua ja liikettä* linjaukset ovat perustana toimintojen kehittämiseksi. Strategiassa nostetaan keskeiseksi painopisteeksi hyvä huolenpito opiskelijoista ja henkilökunnasta sekä hallinnollisten järjestelmien keventäminen niin, että ydintoimintoihin, opetukseen ja tutkimukseen jää lisää aikaa.

Yliopisto aloitti toimintojen ja hallinnon kehittämisen heti lain voimaantulon jälkeen. Vajaan vuoden aikana on kehitetty mm. johtamisjärjestelmää, jossa johtajat ovat saaneet aiempaa enemmän itsenäistä vastuuta. Samaan aikaan on rakennettu sisäiset palvelukeskukset sekä koulutettu ja ohjattu yliopistolaisia uusien järjestelmien ja toimintatapojen käyttöön. Kokemus on jo osoittanut, että muutos onnistuu parhaiten, kun opimme uuden lisäksi luopumaan vanhasta - yhteistoimintaa ehkäisevistä rakenteista ja virastomaisesta toimintakulttuurista.

Muutostyön onnistumista arvioidaan koko ajan. Yliopiston toiminnan periaatteena on jatkuva kehittäminen, jonka mukaisesti tarkastelemme ohjeita ja toimintoja sekä korjaamme niitä yhdessä, kun siihen tulee tarvetta. Samalla periaatteella jatkamme kehitystyötä kohti yhä parempaa ja toimivampaa yliopistoa. Onnistuaksemme joudumme opettelemaan uuden tavan kohdata toinen toisemme ja vahvistamaan kykyämme toimia palveluorganisaationa.

Hallinnoinnista palveluun, määräyksistä ohjaukseen ja neuvontaan, on toimintaperiaate, jota noudatamme toiminnassamme. Suurimpana haasteena on uusien tehtävien tuomien vaatimusten ja niihin vaadittavan osaamisen kohtaaminen. Näihin haasteisiin on tarjolla koulutusta paitsi erityisteemoihin, myös kohdennettuihin johtotasolla työskenteleville kuin hallintotehtäviä tekevillekin.

Jyväskylän yliopisto on vahva tiedeyliopisto, joka panostaa koulutukseen. Vahvistaaksemme tutkimuksen ja koulutuksen asemaa kansainvälisessä kilpailussa tulee koko yliopiston toiminnan kehittyä yhtä aikaa tutkimuksen ja opetuksen kanssa. Tämä haastaa meidät kaikki etsimään ja löytämään keinoja entistä paremman yhteistyöhön, toistemme kuulemiseen ja yhteisen ymmärryksen rakentamiseen. Yhteistyöllä voimme tehdä yliopistostamme sellaisen luovan yhteisön, jonka jäseneksi halutaan tulla, johon pääsemiseksi kilpaillaan ja jonka yhteistyökumppanit kokevat toimintansa kannalta tärkeäksi. Menestyminen edellyttää kaikkien työpanosta, yhteisiä päämääriä, yhdessä tekemistä sekä selaista arvostavaa ilmapiiriä jossa jokaisen on hyvä opiskella ja tehdä työtään. Jyväskylän yliopistolla on tähän hyvä perusta, jonka pohjalle voimme yhdessä rakentaa uutta.

KUVAT: SAMI HAAPOJA

Lukuvuosi avattiin tyylikkäästi

Jyväskylän yliopiston lukuvuosi 2010–2011 avattiin 1.9. Avajaisjuh- lallisuudet alkoivat perinteisellä ava- jaishartaudella vanhassa juhlasalis- sa. Hartauden piti oppilaitospappi Kimmo Nieminen.

Avajaistilaisuudessa puheita piti- vät rehtori Aino Sallinen, yliopiston hallituksen puheenjohtaja Jorma Rantanen ja ylioppilaskunnan pu- heenjohtaja Janne Pitkänen. Juhlas- sa kuultiin Kirsti Rasehornin säveltä- män Juhlaresitatiivi-teoksen kanta- esitys kamariorkesteri Melomanian esittämänä. Solistina lauloi Ingegärd Lindroth.

Rytmiikkäisiin tunnelmiin juhla- yleisön veivät afrikkalaisen musiikin ja tanssin osaajat Mami Wata sekä Ruamjai-kuoro. Pääosin yliopiston opiskelijoista koostuvat, valtakun-

nallisesti tunnustetut ryhmät yhdis- tivät voimansa Sanna Kurki-Suonion säveltämässä teoksessa Manus.

Uusien opiskelijoiden ilta

Yliopistossa aloitti tänä syksynä lä- hes 1800 uutta opiskelijaa. Näistä suoraan maisteriohjelmissa aloitti noin 400 opiskelijaa. Ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita on 111 ja vaih- to-opiskelijoita noin 260. Opintonsa aloittavien keski-ikä on 21,8 vuotta.

Rehtori toivotti uudet opiskelijat tervetulleiksi juhlasalissa 9.9. Terve- tuluspuheen jälkeen opiskelijoille konsertoi Seminaarinmäen mieslau- lajat.

Opiskelijoiden ilta jatkui ylioppi- laskunnan avajaisbileissä ravintola Illokevissä.

Uusi FiDiPro -professori tietotekniikan laitokselle

Professori Asoke K. Nandi Englannista nimettiin FiDiPro-professoriksi Jyväskylän yliopiston tietotekni- kan laitokselle.

Nandi tutkii koneoppimista, jonka yksi sovellus on musiikin tiedonhaku. Häntä kiinnostaa myös englannin- kielisen tekstin lukutaidon oppiminen. Englannin kieles- sä kirjainten ja ääntämisen välillä ei useinkaan ole vas- taavuutta. Nandin tutkimuksessa etsitään luetun ääntä- miseen liittyviä säännönmukaisuuksia.

Tekes rahoittaa FiDiPro, Finland Distinguished Profes- sor -ohjelmassa seitsemän uutta kansainvälistä tutki- musprojektiä. FiDiPro-ohjelman myötä Suomeen tulee kansainvälisiä huippututkijoita ja uutta korkeatasoista

osaamista sensorimittaukseen, mikrofluidistiikkaan, lan- gattomiin keho verkkoihin, signaalinkäsittelyyn, vesitekno- logiaan, aivokuvantamiseen ja biomassan muokkaukseen.

FiDiPro-ohjelman tavoitteena on edistää tätä kansain- välistä yhteistyötä ja uuden huippuosaamisen saamista Suomeen.

– Nyt saatu FiDiPro-rahoitus on jo kolmas Jyväskylän yliopiston tietotekniikan laitoksella. Tämä osoittaa lai- toksen maailmanluokan osaamistasoa sekä aktiivista otetta olla mukana ratkaisemassa ajankohtaisia ja mer- kityksellisiä tieteellis-teknologisia ongelmia. Kokemuk- set meneillään olevista FiDiPro-hankkeista ovat olleet erinomaisia, toteaa dekaani **Pekka Neittaanmäki**.

Varainhankinnassa vauhdikas loppukiri

JJK:n ja JYPin superviikonloppu, kuuden sellon säestämä Sielunnuohousilta, Werner Bros.-konsertti, yrittäjien teatteri-ilta ja monet muut hienot tempaukset siivittävät Jyväskylän yliopiston varainhankintakampanjan loppukiriä. Kiriin on syytäkin, sillä valtion 2,5-kertaisen vastinrahan ikkuna on auki vuoden loppuun.

Jyväskylän yliopiston uusien suurlahjoittajien kunnialaajat paljastettiin syyskuun lopussa Martti Ahtisaari -salissa. Yhdeksän ensimmäisen laatan rivistö kasvoi kuudella uudella kunnialaataalla. Kunnialaatan saavat vähintään 100 000 euroa lahjoittaneet yritykset ja 20 000 euroa lahjoittaneet henkilöt.

– Uskon, että tämä laaja kansanliike, jonka yliopistolain muutos sai aikaan, tulee positiivisesti kehittämään elinkeinoelämän ja yliopistojen yhteistyötä nykyisestäään ja samalla parantamaan koko Suomen kilpailukykyä, totesi lahjoittajien pu-

RISTO AALTO

Vararehtori Jaakko Pehkonen avasi otteluisäntänä JYP-SaiPa -pelin. JYP julkisti pelissä 10 000 euron lahjoituksensa yliopistolle.

heenvuoron käyttänyt viestintäjohtaja **Paavo Moilanen** Kesko Oyj:sta.

Uudet kunnialaajat on valmistettu seuraaville yliopiston kumppaneille: Pekka Salojärvi, Liikesivistysrahasto,

Kesko Oyj, Suomen Ekonomiliitto SEFE/Keski-Suomen Ekonomit, OP-Pohjola-ryhmä sekä Keskisuomalainen Oyj.

Yliopisto tarjoaa lahjoittajille myös virtuaalisia kunnialaattoja, jotka avautuvat suoraan yliopiston pääsivulta. Kustakin virtuaalilaatasta avautuu linkki yrityksen omille sivuille. Kunnialaatan saavat vähintään 1000 euroa lahjoittaneet yritykset ja yhteisöt puolen vuoden ajaksi. Yli 5000 euroa lahjoittaneet saavat suuremman laatan vuoden ajaksi.

Kymmenen ja kahdenkymmenen euron lahjoituksia voi tehdä kätevästi tekstiviestillä Arena Interactive Oy:n tarjoamassa palvelussa.

Lahjoittaminen TEKSTIVIESTITILLÄ puhelinnumeroon 16323

- 10 €: lähetä tekstiviesti: 10e jy etunimi sukunimi
- 20 €: lähetä tekstiviesti: 20e jy etunimi sukunimi

www.jyu.fi/yliopistontukijat

Muutokset, riskit ja epävarmuus puhuttivat

UKKI TAMPERE

Kongressin pääpuhujana Timothy Coombsin mukaan internet on lisännyt ihmisten tietoisuutta riskeistä.

Noiin 130 PR-alan tutkijaa ja ammattilaista kokoontui Agoraan 23.–24. syyskuuta järjestettyyn Eupreran 2010-kongressiin.

Eupreran ja yhteisöviestinnän oppiaineen yhdessä järjestämään kansainvälisen kongressin teemana oli viestintä muuttuvassa yhteiskunnassa: riskit, dynaamisuus ja epävarmuus. Kongressin molemmat pääpuhujat, professorit **Timothy Coombs** ja **Ortwin Renn** keskittyivät riski- ja kriisiviestinnän haasteisiin. Coombsin mukaan riskien tiedostaminen ja niiden hallinta on yhä tärkeämpi osa organisaatioiden toimintaa. – Tutkijoiden tehtävä on tunnistaa ja tuoda esille riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ihmiset kohtaavat yhteiskunnassa.

Kongressin yhteydessä jaettavan Eupreran Jos Willems Award -palkinnon parhaasta eurooppalaisesta viestinnän pro gradu -tutkielmasta sai Jyväskylän yliopiston yhteisöviestinnästä valmistunut **Markus Mykkänen**.

– Kongressin järjestelyt saivat paljon positiivista palautetta osallistujilta, toteaa järjestelyjen koordinoinnista vastannut **Päivi Tirkkonen**.

Eupreran presidentti **Emanuele Invernizzi** mukaan myös teeman valinta oli onnistunut.

– Riskit, dynaamisuus ja epävarmuus on aiheena ajankohtainen sekä tarpeeksi laaja kerätäkseen paljon hyviä kongressipapereita, kuten myös tapahtui, lvernizzi kertoo.

Hilkka Rissanen & Maria Kuula

Musiikkikampuksella soi läpi syksyn

PETTERI KIVIMÄKI

väskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattioipiston muodostama musiikkikoulutuksen ja -tutkimuksen osaamiskeskittymä. Musiikkikampuksella opiskelee yli 700 ammattiin tähtäävää opiskelijaa.

Suomalaisella musiikkikampuksella toimivat ammattioipiston muusikon koulutus ja musiikin ja tanssin perusopetus, ammattikorkeakoulun musiikin koulutus ja Music and Media management -koulutus ja yliopiston musiikin laitos sekä muu musiikin opetus lähinnä opettajankoulutuslaitoksessa.

– Nyt suunnitteilla on osaamiskeskittymän yhteinen soiton ja laulun yksikkö.

Mikäli yksikkö toteutuu, se on hyvin ainutlaatuista koulutusorganisaatioiden välistä yhteistoimintaa ja uskoakseni mahdollistaa erilaisia uusia avauksia ja yhteistyön muotoja, kertoo professori **Jaakko Erkkilä**.

www.suomalainenmusiikkikampus.fi

Liedkonsertti, kitarataituruutta ja sinivalkoisia säveliä kuullaan Suomalaisen musiikkikampuksen syksyn konserttisarjassa marras-joulukuussa.

Konserttisarja on osa ainutlaatuisen Jyväskylässä toimivan Suomalaisen musiikkikampuksen toimintaa. Musiikkikampus on Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Jy-

Norssi juhli 95-vuotispäiviään

Jyväskylän normaalikoulun edeltäjä Jyväskylän Suomalainen Yhteiskoulu perustettiin 95 vuotta sitten. Normaalikoulun yläkoulu ja lukio juhlivat merkkivuotta koko viikon 4.–9.10. Juhlaviikolla esiteltiin näyttelyin oppilastoita sekä vanhoja oppikirjoja ja valokuvia eri vuosikymmeniltä. Toppsi-turnauksessa luokat pelasivat leikkimielistä pallopetiä. Norssin päivää vietettiin 9.10., jolloin oppitunneilla muisteltiin vanhoja asioita ja menetelmiä. Juhlissa kuultiin koulumuistoja, musiikkia sekä oppilaan ja rehtori **Pekka Ruuskasen** puheet.

Juhlavuoteen liittyy myös uusi julkaisu ”Opettajakouluttaja työnsä kehittäjänä”, johon ovat kirjoittaneet muiden muassa opetusneuvos **Armi Mikkola**, OAJ:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen** sekä lukuisa joukko Jyväskylän yliopiston normaalikoulun ja opettajankoulutuslaitoksen henkilöstöä. Artikkeleissa kerrotaan opettajankoulutuksesta, opettajuuteen kasvamisesta ja nuoren opettajan ohjauskokemuksista sekä eri oppiaineiden uusista pedagogisista ratkaisuista.

Piispa tarkasti yliopiston

Piispa Simo Peura vieraili Jyväskylän yliopistossa 2.9. Tilaisuudessa käytiin Hyvä elämä -paneelikeskustelu, jossa hyvän elämän tunnusmerkkejä yhdessä piispa Peuran kanssa pohtivat professori Taru Feldt, lehtori Esa Mangeloja ja JYYn hallituksen puheenjohtaja Johanna Pietiläinen. Tilaisuus oli yleisölle avoin ja sen juonsi oppilaitospappi Kimmo Nieminen.

SAMI HAAPOJA

Rehtori-instituutin MBA verkossa

Virtuaalisesti toteutettava MBA in Educational Leadership -ohjelma on Rehtori-instituutissa kehitetty Jyväskylän yliopiston koulutusvienti-tuote.

PISA-tulosten seurauksena suomalaisen koulujärjestelmä ja opettajien sekä rehtorien koulutus kiinnostaa maailmalla. Valtioiden kehittäminen lähtee liikkeelle kansan kouluttamisesta ja tämän kehityksen kulmakiviä ovat koulut. Koulujen johtamisessa puolestaan avainasemassa ovat rehtorit. Tähän koulutustarpeeseen vastataan Rehtori-instituutissa kehitetyllä oppilaitosjohdon englanninkielisellä MBA-ohjelmalla.

– MBA tai osia siitä on mahdollista opiskella vaikka toiselta mantereelta. Kansainvälinen kiinnostus

tuotetta kohtaan on suurta ja neuvotteluja käydään parhaillaan useamman maan kanssa, kertoo professori **Jukka Alava**.

Ensimmäinen kotimainen MBA-ryhmä käynnistyy tänä syksynä. Verkossa opiskeltavaa koulutusta täydennetään Jyväskylän yliopistossa järjestettävillä lähijaksolla.

– Kotimaahan kohdennettu MBA-opintokokonaisuus on herättänyt suurta kiinnostusta oppilaitosjohdon tai oppilaitosjohtajaksi tähtäävien parissa. Haku ohjelmaan on parhaillaan menossa ja ensimmäinen ryhmä aloittaa loppuvuodesta, sanoo Alava.

www.iel.jyu.fi/mba

leaders@iel.jyu.fi

Musiikki saa vauvan tanssimaan

Onko vanhempien vauvoissaan huomaama innostus musiikkiin satuma?

– Vauvat liikkuvat enemmän musiikin ja rytmin kuin puheen aikana. He pystyvät myös muokkaamaan omaa liikettään musiikin rytmiin sopivaksi. Onnistuessaan vauvat alkavat hymyillä, erikoistutkija **Tuomas Eerola** kertoo uuden tutkimuksen tuloksista.

Tutkimuksessa käytettiin uusia menetelmiä, liikekaappausjärjestelmää ja videoanalyysijä. Genevessä ja Jyväskylässä järjestetyissä kokeissa 120 alle kaksivuotiaasta lasta istui huoltajansa sylissä ja kuuli erilaisia musiikillisia ja rytmisiä ääniä sekä puhetta.

Esimerkiksi vauvamuskariin osallistuminen tai sukupuoli ei vaikuttanut tuloksiin, mikä puoltaa sitä, että ilmiö on yleismaailmallinen ja syn-

nynnäinen.

– Musiikki on ollut tärkeää lajimme kehityshistoriassa. Se luo ryhmälle yhtenäisyyttä ja yksilö kykenee musiikin avulla säätelemään mielialaansa, Eerola kuvailee.

Tutkimus toteutettiin Yorkin ja Jyväskylän yliopistojen yhteistyönä.

TUOMAS EEROLA

Maahanmuuttajille suunnattu Ekapeli julkaistu

Lukemistaidoissaan tukeva tarvitsevien lasten avuksi kehitetystä Ekapeli-oppimispelistä on julkaistu erityisesti maahanmuuttajalapsille suunnattu versio. Uusi peli ottaa huomioon vieraista kieliryhmistä tulevien ja erityisesti maamme suurimman maahanmuuttajaryhmän eli venäjänkielisten maahanmuuttajalasten ongelmakohtia suomen kielen oppimisessa.

Ekapeli-Maahanmuuttaja-pelissä korostuvat venäjänkielisille lapsille suomen kielessä tyypillisesti vaikeat äänteet, äänteiden kestoerot ja sanojen lukemisen vaiheessa myös vokaaliyhdistelmät. Muutoin Ekapeli-Maahanmuuttaja perustuu rakenteeltaan jo olemassa olevaan Ekapeli-Yksi-peliversioon. Pelissä edetään pelaajan osaamisen mukaan äänteiden tunnistamisesta tavujen tunnistamisen kautta yksittäisten sanojen lukemiseen.

Ekapeli on käyttäjille ilmainen tukimuoto, Ekapeli-Maahanmuuttajan ja muut peliversiot saa käytettäväkseen ilmoittautumalla pelin käyttäjäksi osoitteessa:

<https://ekapeli.lukimat.fi>

TEKSTI Janiika Vilkuna
KUVAT Petteri Kivimäki

Liike paljastaa persoonallisuuden

Mielentila, persoonallisuus ja taustamusiikki vaikuttavat ihmisen spontaaniin liikkumiseen. Rytmii aktivoi ihmisen aivojen motorisia alueita. – Rytmii on primitiivisin osa musiikkia. Ihminen alkaa luonnostaan liikkua sen mukana, kertoo monitieteisen musiikintutkimuksen huippuyksikön johtaja, professori Petri Toiviainen.

Musiikin tahdissa liikkumista on tutkittu Jyväskylän yliopiston monitieteisessä musiikintutkimuksen huippuyksikössä kaikissa ikäryhmissä aina kuusikuukautisista vauvoista aikuisiin. Jo pienet vauvat liikkuvat spontaanisti musiikin tahtiin vanhempiensa sylissä musiikin soidessa. Tanssiminen onkin professori **Petri Toiviaisen** mukaan ihmisessä ikään kuin sisäänrakennettu ominaisuus, joka myös kehittyi iän myötä.

– Kahdesta neljään vuotiailla lapsilla tanssiminen musiikin tahtiin koostuu hyppelystä, ympäri pyörimisestä sekä vaappumisesta, mutta liikkeiden synkronointia musiikin tahtiin ei ole vielä opittu. Ihmisen taito synkronoida liikkeensä rytmin mukaan kehittyi siis vasta neljän ikävuoden jälkeen, kertoo monitieteisen musiikintutkimuksen huippuyksikköä johtava Toiviainen.

Musiikin ja liikkeen tutkimus aloitettiin musiikin laitoksessa vuonna 2005 kapellimestareiden liikkeiden tutkimisesta. Tutkimuksissa etsittiin liikkeitä, joilla kapellimestarit välittävät tunteitaan sekä paikannettiin musiikin rytmiä niissä.

Musiikin laitoksessa on liiketunnistuslaboratorio, jossa liikkeet saadaan tallennettua koneelle. Ihmisen eri kehon osiin liimataan siellä heijastinmateriaalista tehtyjä palloja, markkereita, jotka heijastavat infrapunasäteet takaisin seinillä sijaitseviin säteitä lähettäviin ja vastaanotta-

viin lukijalaitteisiin.

Laitteet puolestaan välittävät kaiken keräämänsä datan tietokoneelle, jonka ruudulla nähdään henkilön liikkuminen kolmiulotteisena kokonaisuutena.

– Näin koneelle tallentuu liikkeistä paljon numeerista sekä katsottavaa tietoa, jota voidaan sitten vertailla keskenään. Tallennetut hahmot voidaan myös asettaa samalla ruudulle liikkumaan, jolloin niitä voi vertailla siinä silmiensä edessä, Toiviainen selventää.

Aikuisia tanssitetään popista funkiin

Nyt liiketunnistustutkimuksissa on aikuisten vuoro. Tutkimuksen yhtenä huomion kohteena on selvittää, miten musiikin synnyttämät liikkeet riippuvat musiikin rakenteesta ja piirteistä. Tätä selvitetään Toiviaisen mukaan tietokonemallinnuksilla musiikkikappaleen sisälön ja liikkeen välillä.

– Jos kappaleessa ei ole vahvaa, säännöllistä bassorytmiä, kuten usein vaikkapa lattareissa, on ihmisellä taipumus käyskennellä tanssien ympäriinsä ikään kuin rytmiä etsien. Voimakkaan bassorytmin tahdittamaa kappaletta kuullessaan sama henkilö tanssiikin voimakkaasti paikallaan jumputtaen.

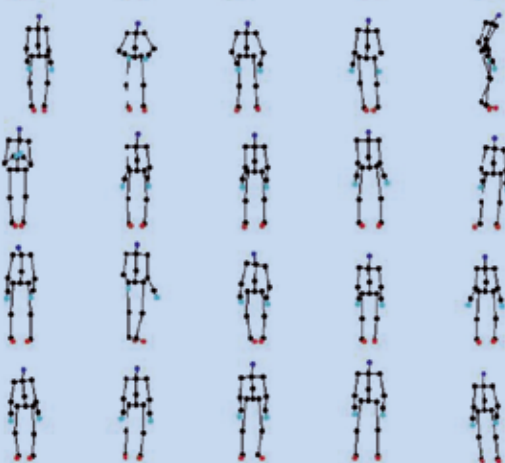
Musiikin piirteiden ja liikkumisen yhteyden lisäksi

Mikä huippuyksikkö?

Monitieteisen musiikintutkimuksen huippuyksikkö on yksi Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikköohjelmaan vuosille 2008–2013 valituista 18 tutkimusyksiköstä. Yksikössä tutkitaan ihmistä musiikin kuulijana, kokijana ja esittäjänä, esimerkiksi musiikin havaitsemista ja oppimista, musiikillisia emootioita sekä musiikin ja liikkeen välistä yhteyttä.

Yksikkö koostuu kahdesta tutkimusryhmästä, joissa työskentelee noin 30 henkeä:

- Jyväskylän yliopiston musiikin laitoksen Music Cognition Team
- Helsingin yliopiston psykologian laitoksen Brain and Music Team.

Petri Toiviainen ja tohtoriopiskelija Birgitta Burger tarkastelemassa Birgitan tanssia ja soitantaa kolmiulotteisesta tallenteesta.

huippuyksikössä tutkitaan, miten ihmisen persoonallisuus vaikuttaa spontaaniin liikkumiseen musiikin tahdissa. Tutkittaville tehtiin ensin persoonallisuustestit, jonka jälkeen etsittiin yhteyksiä erilaisten liiketyyppien ja persoonallisuuspiirteiden välillä. Kävi ilmi, että tiettyjä liiketyyppejä pystytään yhdistämään persoonallisuustyyppeihin.

– Nyt on jo selvää, että tunne-elämältään vakaat ja ulospäinsuuntautuneet ihmiset liikkuvat tanssiensa ympäriinsä ja heiluttavat päätänsä. Ulospäinsuuntautuneet ja avoimet ihmiset liikkuvat musiikin tahdissa enemmän kuin muut. Sovinnolliset ja tunne-elämältään vakaat persoonat liikuttelevat muita ryhmiä enemmän käsiään ja ulospäinsuuntautuneet ja sovinnot ihmiset puolestaan tanssivat ”avosylin”, eli kädet avoimina sivuilla, Toiviainen listaa hymyillen.

Tutkittaville soitetaan poppia, rokkia, teknoa, jazzia, lattareita ja funkia.

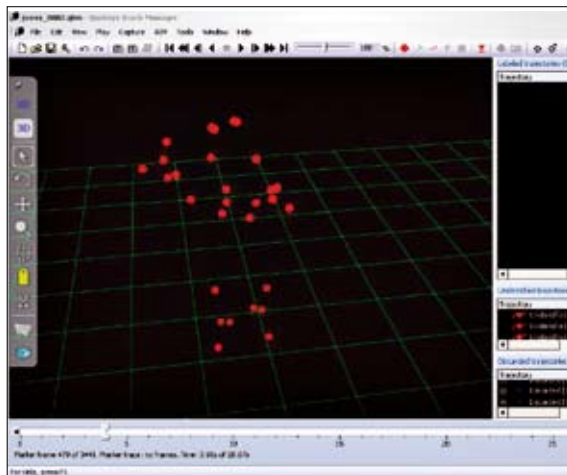
– Tanssiminen eri musiikkityylien tahdissa vaihtelee, mutta tietyt persoonallisuuspiirteet liikkumisessa siirtyvät kuitenkin tyylistä toiseen, Toiviainen kertoo.

Nyt meneillään olevassa tutkimuksessa mietitään myös sitä, miten mielentilamme vaikuttaa tapaamme liikkua.

– Jo ihmisen kävelystä voidaan usein tunnistaa, onko kyseessä mies vai nainen ja missä mielentilassa henkilö on kyseisellä hetkellä. Mielentila siis vaikuttaa liikkumiseemme arkipäivänäkin, Toiviainen toteaa.

Visuaalisuus vaikuttaa vastaanottoon

Muusikot, kuten musiikin laitoksessa tutkitut pianistit ja viulistit, liikkuvat esiintyessään ja tulkitessaan musiikkia. Äänen lisäksi näköhavainnon on todettu suuntaavan yleisön kokemusta. Apulaisprofessori **Michael Schutz** McMaster-yliopistossa Kanadassa tutki ilmiötä marimban, eli ksylofonin tyypisen puisen soittimen, avulla. Soittaja löi kaksi aivan saman voimaista iskua, joista syntyi täysin samalla voimakkuudella soiva ja yhtä pitkä ääni. Toisen iskun hän kuitenkin esitti suurella ja voimakkaalla käden liikkeellä, toisen pienellä ja hennolla liikkeellä. Yleisö kuvitteli voimakkaalla liikkeellä elävöitettyä iskua seuranneen äänen kestäneen selvästi

Tutkittavien liikkeet tallentuvat tietokoneelle kolmiulotteisina.

pidempään ja olleen myös selvästi voimakkaampi.

Musiikin visuaalinen puoli on Toiviaisen mukaan myös yksi huippuyksikön tutkimusalueista.

– Tähän saakka musiikkia on tutkittu vahvasti audiitiivisena ilmiönä äänen ja sen kuulemisen kautta. Liike musiikin tuottamisen ja vastaanottamisen osana täydentää musiikin tutkimusta. Mitä visuaalisemmin musiko esiintyy, sitä voimakkaammin yleisö vastaanottaa musiikkia ja reagoi siihen, Toiviainen selvittää.

Musiikki nähdäänkin tutkimuksessa keinona monille uusille aluevaltauksille ihmisen liikkumisen ja psyyken tutkimuksessa.

– Musiikin ja spontaanin liikkumisen yhteyksien tutkimisen tuloksia voidaan hyödyntää moniin tarkoituksiin. Toiminnassa oleva musiikkiterapiamme on tästä elävä esimerkki, Toiviainen toteaa.

Rentoa hissimusiikia vai piristävää humppaa?

Ohjelma tunnistaa musiikin välittämät tunteet

Perjantai-ilta. Näpäytän kännykästäni, että haluan rentoutua haikean ja rauhallisen musiikin äärellä. Kone arpoo minulle juuri mielialaani sopivan soittolistan.

Tällainen tilanne on kohta todellisuutta. Parhaillaan kehitetään kaupallista sovellusta tietokoneohjelmasta, joka kuulee musiikin välittämät tunteet. Ohjelma näyttää tunteet visuaalisessa muodossa, jolloin sopivan moodin löytäminen valikosta on helppoa.

Idea perustuu Jyväskylän yliopiston musiikin huippuyksikössä tehtyyn tutkimukseen.

– Selvitimme, millaiset musiikilliset piirteet liittyvät tiettyihin tunteisiin ja mielialoihin, kertoo erikoistutkija **Tuomas Eerola**.

Laajassa seitsemän yliopiston hankkeessa analysoitiin, miten musiikin herättämät tunteet vaikuttavat ai-

voissa. Jyväskylässä etsittiin musiikin ja tunteiden välistä peruslainalaisuuksia elokuvamusiikin avulla. Kokeissa testattiin, miten ihmiset kokevat erilaiset musiikin piirteet. Tulokset siirrettiin koneelle ja sivutuotteena tietokoneesta muovautui musiikin ja tunteiden asiantuntija.

– Yksittäisen musiikin kuuntelijan lisäksi ohjelma voi olla hyödyksi musiikin myyjille. Suurissa myyntipaikoissa, kuten iTunes tai Amazon, sisältöä on valtavasti. Ohjelma auttaa suosittelemaan tiettyntyyppistä musiikkia. Sen avulla voisi luoda listan vaikka liikkeelle kannustavasta aerobic-musiikista, Eerola vinkkaa.

Suru syyttää suomalaiset

Yllättävää on, että vaikka musiikki voi kuulostaa surulliselta, sen kuuntelua ei koeta kielteisenä. Melankoliset sävelmät ovat suorastaan suomalaisten lempimusiikkia.

Ihmiset voivat musiikin avulla kokea voimakkaita tunteita turvallisessa ympäristössä. Eerola arvelee, että musiikin avulla voi huijata omaa kehoa.

– Samalla tavalla kuin avantouinti tuottaa tuskaa ja sieltä nouse hienon vapautumisen tunteen, surullinen musiikki tuottaa mielihyvää.

Liisa Harjula

PETTERI KIVIMÄKI

Tuomas Eerola

Esa Ala-Ruona ja Juha Päivinen miettimässä liiketunnistustestauksen seuraavaa harjoitusta.

TEKSTI Janiika Vilkuna

KUVAT Petteri Kivimäki ja Janiika Vilkuna

Musiikki kannustaa kuntoutumaan

Musiikkiterapiaa sovelletaan moniin tarpeisiin

Musiikin huippuyksikön liiketunnistuslaboratoriossa riittää vilskettä, kun musiikkiterapia-tutkimus on alkamassa. Aivoverenkiertohäiriön tammikuussa sairastunut **Juha Päivinen** asettuu tutkimuksessa käytettävien rumpujen taakse tutkijoiden miettiessä yhdessä vielä testauskerran kulkua.

Päivisen hoito aloitettiin nopeasti, ja viikko sairastumisen jälkeen. Kaiken kaikkiaan musiikkiterapiaistuntoja

on ollut yhteensä kaksikymmentä ja näiden lisäksi neljä testauskertaa. Tänäpäin on kyseessä viimeinen liiketunnistustestaus ja muut motoriset testit. Tutkimukseen kuuluu myös neuropsykologisia testejä, EEG-mittauksia ja neurologin tekemiä arviointeja.

– Tämä on ollut äärimmäisen hienoa ja olen todella kiitollinen, että pääsin musiikkiterapiaan mukaan. Olen edistynyt paljon. Musiikkiterapiassani yhdistyvät hie-

Jokaiselle potilaalle voidaan joustavasti räätälöidä oma yksilöllinen ohjelmansa.

nosti fysioterapia, toimintaterapia ja neuropsykologinen kuntoutus, Päivinen kertoo innoissaan rumpujen takaa.

– Aivoverenkiertohäiriöpotilaillamme on usein ongelmia koordinaation sekä asioiden joustavan yhdistelemisen ja huomioimisen kanssa. Tässä voimme erilaisten rytmisten tehtävien avulla harjoittaa esimerkiksi tarkkaavuutta ja laajentaa samalla liikeratoja. Liiketunnistuksen ja -tallennuksen avulla voimme analysoida äärimmäisen tarkasti liikeratojen kehitystä vertaamalla eri testijaksoilla saatuja tuloksia, musiikkiterapian yliopistotutkija **Esa Ala-Ruona** avaa.

Terapia räätälöidään yksilöllisesti

Musiikin laitoksella tehdään tutkimusta usealla musiikkiterapian alueella. Keskiössä ovat tähän saakka olleet depressio- ja aivoverenkiertohäiriöpotilaat.

– Musiikkiterapian voi rinnastaa psykoterapiaan sillä erotuksella, että musiikki toimii vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineenä terapiaistunnoissa, musiikkiterapian professori **Jaakko Erkkilä** kertoo.

Erkkilä on erikoistunut masennuspotilaiden psykiariseen musiikkiterapiaan. Hoitomuodossa vuorotellaan improvisoidun musiikintuottamisen ja keskustelun välillä, johon osallistuvat molemmat, terapeutti ja asiakas.

– Musiikin tuottaminen on nonverbaalista. Toiminnan avulla saadaan esiin tunnesävyjä ja rakennetaan yhdes-

sä mielellisiä kokemuksia. Tämän jälkeen seuraa yleensä keskustelu, jossa analysoidaan ja tulkitaan tuotettua musiikkia. Tästä syntyy aina hedelmällistä vuorovaikutusta terapeutin ja asiakkaan välille, ja näin saadaan ideoita jatkotyöskentelyyn, Erkkilä kertoo.

Moni ei ole harrastanut koskaan musiikkia. Tämä ei ole minkäänlainen este musiikkiterapialle. Jo muutaman kerran jälkeen terapiassa käytettävien rumpujen ja mallet-instrumenttien soitto onnistuu aivan sujuvasti.

– Musiikkiterapeuteilla on hyvä ammattitaito poistaa itseilmaisun tiellä olevia esteitä, Erkkilä sanoo.

– Musiikkipsykoterapian lisäksi teemme neurologisen musiikkiterapian tutkimusta, jonka tavoitteena on edistää kuntoutujan kognitiivisia ja motorisia valmiuksia ja huomioida lisäksi emotionaaliset näkökulmat toipumisessa, Ala-Ruona jatkaa.

Vapaan ilmaisun lisäksi neurologisessa musiikkiterapiakuntoutuksessa tehdään erilaisia ennalta suunniteltuja rytmisiä liikeharjoituksia.

– Tutkimiemme aivoverenkiertohäiriöpotilaiden kanssa tehdään sekä improvisaatioon perustuvia että valmiiksi suunniteltuja musiikillisia harjoituksia. Tehtävissä edetään ja niitä vaikeutetaan potilaan oman edistymisen mukaan. Hienoa musiikkiterapiassa on se, että jokaiselle potilaalle voidaan joustavasti räätälöidä oma yksilöllinen ohjelmansa tavoitteiden ja edistymisen mukaan, Ala-Ruona selventää.

– Musiikillinen kanssakäyminen motivoi ihmisiä tekemään harjoitteita ja rohkaisee kuntoutuksessa. Se koetaan mielekkääksi, Ala-Ruona ja Erkkilä summaavat.

Tutkimus osana käytännön työtä

Huippuyksikössä tutkitut hoitomuodot ovat Ala-Ruonan mukaan herättäneet paljon huomiota maailmalla.

– Kun saamme hoitomallin kehitettyä ja testattua valmiiksi, se viedään kliiniseen käytäntöön heti kun mahdollista. Depressiotutkimuksessa kehittämämme terapia-malli on jo nyt käytössä muun muassa Aalborgin yliopiston klinikoilla, Erkkilä iloitsee.

Musiikkiterapiaa opetetaan Jyväskylän yliopistossa kansainvälisessä maisteriohjelmassa, jossa opiskelijat op-

Musiikkiterapian opetus- ja tutkimuslinnikka.

pivat musiikkiterapian teoriaa ja tekniikoita, tiedon käytäntöön soveltamista ja terapiatutkimuksen erityispiirteitä. Music Psychology Training -koulutusohjelma on musiikkiterapian ja Music, Mind & Technology -maisteriohjelmien muodostama yhteinen kokonaisuus, johon otetaan sisään noin 20 opiskelijaa joka toinen vuosi.

– Meillä on ainutlaatuinen opetus- ja tutkimuskliniikka, jossa saamme kehittää terapiaa ja sen tutkimusta. Pyrimme päivittämään uusimmat asiat opetusohjelmaan heti kun mahdollista. Kun terapiakoulutus on mukana akateemisessa kentässä, se antaa mahdollisuudet kehittää alaa tehokkaasti eteenpäin, Ala-Ruona kertoo.

– Toivomme, että saamme jatkossa enemmän kansainvälisiä opiskelijoita maailmalta, Erkkilä jatkaa.

Musiikin laitoksen musiikkiterapian tutkijat pyrkivät saamaan toimiviksi todetut, tutkitut ja huolellisesti testatut hoitomenetelmät käytäntöön tehokkaasti. Tutkijat toimivat yhteistyössä maakunnan kliinikoiden kanssa, jolloin käytännön työ, terapeutit, opiskelijat ja tutkijat pystyvät yhdistämään asiantuntijuutensa.

– Teemme yhteistyötä myös Keski-Suomen sairaanhoitopiirin eri tahojen kanssa. Saamme näin toimiviksi osoittautuneet menettelytavat rantautumaan käytäntöön ja pystymme testaamaan uusia hoitomuotoja, Ala-Ruona sanoo.

Musiikkiterapian asema vakiintuu

Musiikin laitos tarjoaa tutkimukseen liittyvän terapian lisäksi erilaisia terapiapalveluita.

– Tuotamme esimerkiksi työhyvinvointipalveluita. Meillä on ollut asiakkaita niin yksityisen kuin julkisen sektorin puolelta, ja toiminnasta on saatu hyviä kokemuksia. Yleensä työhyvinvointitapaamisia pidetään työyhteisölle 12 kertaa. Kannattaa tulla kokeilemaan, Ala-Ruona innostaa.

Musiikkiterapia kuulostaa ja vaikuttaa nähtynäkin kovin palkitsevalta ja innostavalta työltä. Hoitojen tutkiminen ja kehittäminen on kuitenkin raskas prosessi, joka vaatii monen ihmisen pitkälistä työpanosta.

– Yhden hoitomallin kliiniseen testaamiseen menee helposti kolmisen vuotta, ennen kuin sen voi viedä käy-

Jaakko Erkkilä esittelee musiikkiterapiassa käytettävää fysioakustista hoitotuolia. Tuoli tuottaa matalataajuista siniäänivärähtelyä, joka voi rentouttaa tai aktivoida.

täntöön ja vakiinnuttaa hoitolaitosten ohjelmiin, Erkkilä ja Ala-Ruona summaavat.

Musiikkiterapia on vakiintumassa osaksi Kansaneläkelaitoksen järjestämää lakisääteistä kuntoutusta. Tällaisen yhteiskunnallisen edistysaskeleen myötä musiikkiterapia pääsee osaksi terveydenhuollon ydintä ja alan osaaminen ja kehittäminen vakiintuvat.

– Tämä heijastuu myönteisesti tutkimukseen. Olemme taistelleet vuosia ammatillisen asemamme ja työmme puolesta. Kehityksen myötä saamme lisää vakiintuneita toimia kentälle ja uusia haasteita tutkimukseen, Erkkilä sanoo.

Suurin kiitos kovasta työstä ja tutkimuksesta kuuluu kuitenkin onnistuneen musiikkiterapian jälkeen asiakkaalta.

– Hyvät, positiiviset tulokset kuntoutuksessa ja asiakkaiden kiitokset piristävät aina eniten. On hienoa kuulla, että potilas ja terapeutti ovat saaneet yhdessä edistystä aikaan ja että asiakas on innostunut kuntouttamaan itseään vaivasta riippumatta musiikkiterapian keinoin. Emme unohda ikinä positiivisia kommentteja, joita kuulumme nytkin Päivisen suusta, Erkkilä ja Ala-Ruona sanovat hymyillen.

- reused, reordered, etc.
- Simple and adaptive syntax: users can focus on the general design, MIRtoolbox does the rest...
- Free software, open source: capitalized expertise of the research

Ohjelmisto musiikkimakusi jäljillä

Asiantuntijat etsivät mielen ja musiikin yhteyksiä

Kun selaat musiikkikirjastoa ja löydät kappaleen josta pidät, saattaa hakukone ehdottaa sinulle kuunneltavaksi muitakin samantyyllisiä bändejä tai artisteja.

Ehdotukset toimivat nykytekniikalla luokittelujen avulla. Ylläpitäjät luokittelevat kappaleet ja artistit niitä musiikkikirjastoon, kuten Spotifyyn tai iTunesiin, tallentaessaan, kertoo akatemiaturkija **Olivier Lartillot** musiikin huippuyksiköstä.

Hänen mukaansa on tärkeää ymmärtää, miten musiikkikirjastot toimivat ja kuinka ne poimivat kellekin sopivaa musiikkia. Jotta poiminnat eivät olisi ainoastaan musiikin myyjien ja tuottajien tarjoamia, pyrkivät tutkijat ymmärtämään, mitä tunteita tietyt musiikin piirteet herättävät ja miten kuuntelija niitä tulkitsee. Lartillot onkin kehittänyt musiikkia itsessään analysoivaa tietokonejärjestelmää, joka tunnistaa kappaleen monia eri ulottuvuuksia. Hän pyrkii *Music Mining Plant* -tutkimushankkeessaan – musiikkitiedon louhimossa – luomaan tietokonejärjestelmän, joka tunnistaisi ja osaisi luokitella musiikissa esiintyviä piirteitä perusteellisesti.

Musiikissa esiintyy matalan tason piirteitä, kuten äänet, rytmit ja niiden voimakkuudet. Keskitason piirteet pitävät sisällään rakenteet ja motiivit. Korkean tason määritelmiä ovat puolestaan musiikin genret, artistit, säveltäjät sekä tunteet ja odotukset, joita kappaleet herättävät, Lartillot listaa.

Ohjelmistoja käytetään ympäri maailmaa

Lartillot'n hankkeessa on määritelty musiikin eri osaluokkia ja kehitetty niitä analyysoivia tietokoneohjelmistoja. Tutkimusryhmän kehittämällä järjestelmällä on jo tuhansia käyttäjiä ympäri maailmaa ja ne ovat allallaan uraauurtavia. Musiikin matalan tason piirteiden tunnistusta voidaan jo tehdä hankkeessa kehitetyillä ohjelmistoilla. Näitä piirteitä ovat muun muassa kappaleen ääniväri, sävellaji, duurit ja mollit, segmentointi, rytmi,

energia, kirkkaus ja tempo.

Kun nämä järjestelmät saadaan kohtaamaan, voisi olla mahdollista, että hakukone voisi ehdottaa käyttäjälle suoraan kappaleita, joissa esiintyvät kuulijan mieltymysten mukaiset ulottuvuudet ja piirteet. Näin luokittelu ei perustuisi vain valmiiksi tehtyihin, ulkopuolelta asetettuihin luokitteluihin, Lartillot sanoo.

Tavoitteena on, että musiikin tietokantoja perusteellisesti analysoiva ohjelmisto ymmärtäisi jatkossa myös korkeampien tasojen piirteitä musiikissa, kuten millaisia tunteita kuulijassa herää tietyn tyylistä kappaletta kuultessa, eli kuinka erilaiset kognitiiviset mekanismit musiikin ja ihmismielen välillä toimivat.

Tällä hetkellä se, että ohjelmisto tunnistaisi itse esimerkiksi, mistä genrestä on kyse, osuu vasta noin 60 prosentin varmuudella oikeaan. Tämä kertoo työemme haastavuudesta, Lartillot avaa.

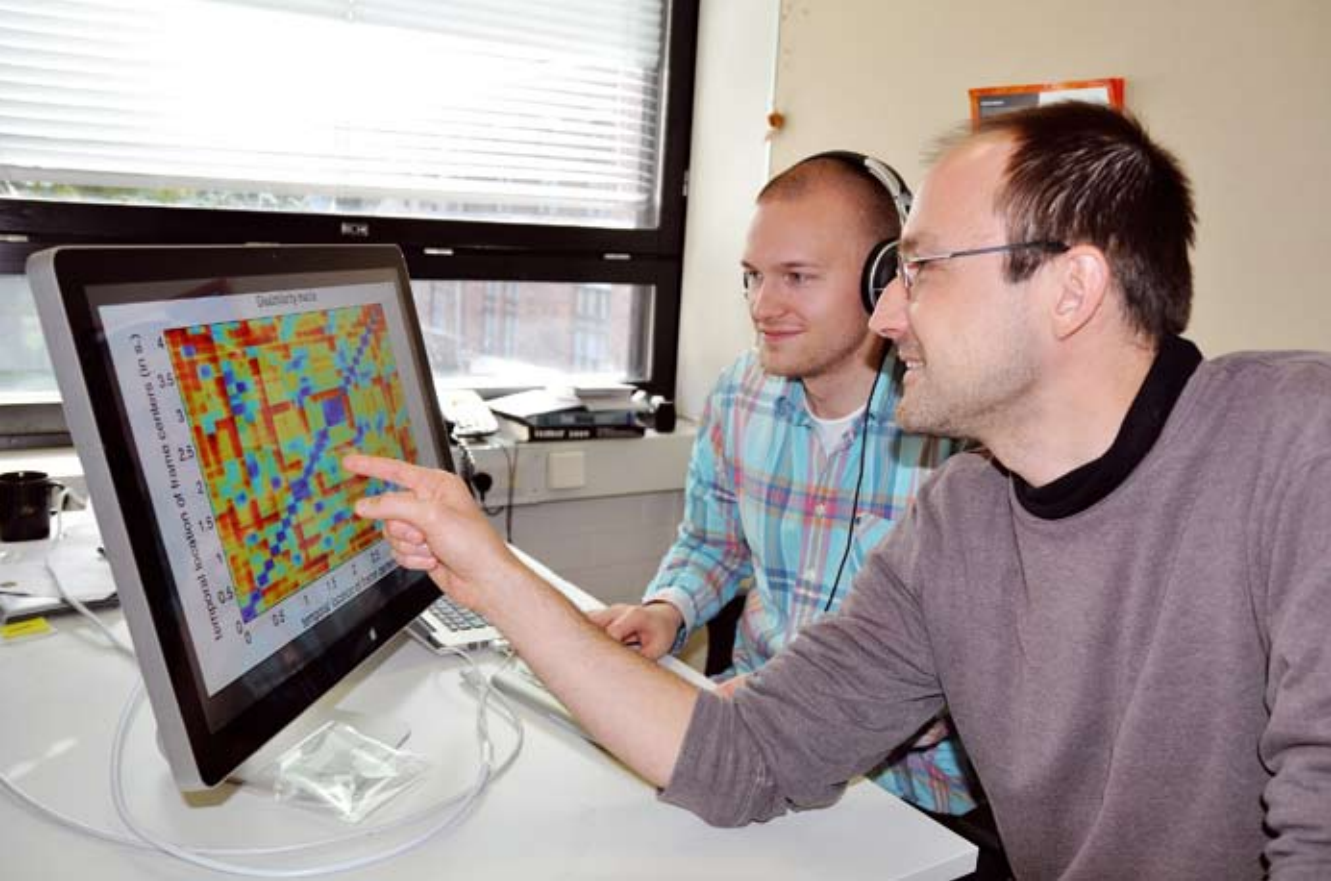
Hankkeessa Lartillot'n apuna tekee väitöskirjaansa tohtorikoulutettava **Pasi Saari**.

Tein gradussani ennustemalleja ohjelmistoihin siitä, mitkä musiikin piirteet herättävät mitään tunteita. Nyt väitöskirjassani keskistyn tunteiden lisäksi musiikkityyleihin ja esiintyjiin liittyviin ennustemalleihin, Saari kertoo.

Musiikin kuuntelijat hyötyvät

Music Mining Plant on tutkimushankkeena monitieteinen. Se vaatii signaalinkäsittelyn, kognitiivisen, tekoälyn, tiedonmuodostuksen, tiedonhaun, operaatio-tutkimuksen, tietokoneinsinöörityteen, semiotiikan ja musiikkitieteen vahvaa yhdistelyä.

Tutkimuksesta toivotaan olevan lopulta musiikin kuluttajille paljon hyötyä. Ohjelmistot auttaisivat heitä analysoimaan ja havainnoimaan musiikkia ja omaa musiikkimakuaan. Lisäksi musiikin digitaalisten musiikkitietokantojen tehokkaasta selailusta ja käsittelystä hyötyisivät musiikkiteeilijät ja alan opiskelijat, Saari ja Lartillot summaavat.

Pasi Saari (vas.) ja Olivier Lartillot analysoimassa neljän sekunnin musiikinäytteenä muodostettua piirteiden etäisyysmatriisia.

Tutkija nauttii kahdesta kulttuurista

Olivier Lartillot, kollegoiden kesken Olli, muutti Pariisista Jyväskylään kuusi vuotta sitten. Muutos Pariisiin IRCAM:in (ransk. Institut de Recherche et Coordination Acoustique/Musique) tutkijasta Jyväskylän yliopiston musiikin laitoksen post doc - ja sittemmin akatemiattutkijaksi oli melkoinen.

– Oli rauhoittavaa muuttaa tänne hektisen Pariisin väitösaikani jälkeen. Yllätyin siitä, miten hienosti minut otettiin täällä vastaan, sain tuntea oloni heti kotoisaksi.

Jyväskylässä on Lartillot'n mielestä hyvä tasapaino kaupunkialueen vilkkauden ja luonnon välillä.

– Jyväskylä on suurempi kuin oma synnyinkaupunkini Lothringen Koillis-Ranskassa ja sopii minulle loistavasti.

Ensimmäiset hetket Suomessa ovat painuneet tutkijan mieleen.

– Ilmasto oli suuri shokki. Saavuin Tikkakosken lentokentälle maaliskuussa 2004 rajun lumimyrskyn jälkeen. Nykyään suosikkejani ovat valoisat ja lumiset talvipäivät sekä keskikesän valoisat yöt. Niissä riittää ihmettelmistä edelleen. Lempiajanvietettäni kesäisin on kävel-

lä valoisina öinä järvien rannoilla valokuvaamassa.

Lartillot arvostaa työyhteisöään ja tutkimusmahdollisuuksia musiikin laitoksessa.

– Tutkimuksen kannalta täällä on ideaali työskennellä. Huippuyksikkö mahdollistaa ainutlaatuisen, laajan ja monitieteisen tutkimuksen yhteistyössä osaavien kollegoiden kanssa. Oma tutkimusalani on täällä yksi painoaloista ja sen tutkimusta arvostetaan.

Kulttuurieroja on Lartillot'n mukaan Ranskan ja Suomen välillä jonkin verran, molemmista löytyy kuitenkin omat hyvät puolensa.

– Ranskalaisia luonnehtisin ehkä hieman rennommiksi elämästä nautiskelijoiksi. Suomessa arvostan todella paljon ihmisten kärsivällisyyttä ja sitä, että toisia todella kuunnellaan. Vaimoni asuu edelleen pysyvästi Pariisissa ja olen onnellinen, että saan olla osa molempia kulttuureja. Jos jotain pitäisi kopioida Ranskasta Suomeen, se olisi kirjavampaa ruoka- ja viinikulttuuria sekä pimeän loppusyksyn ja alkutalven ajanjaksoille enemmän aurinon valoa.

Juhana Etiopian Kuurojen Liiton tapaamisessa paikallisten ystäviensä kanssa.

HANNA CEDERSTRÖM

Seikkailu Afrikan sarven ylpeydessä

Pitkäaikainen haaveeni täyttyi viime tammikuussa, kun matkustin ensimmäistä kertaa elämässäni Afrikkaan. Osoitteena oli Etiopia, jonne muutin viideksi kuukaudeksi vaihto-opiskelemaan Addis Abeban yliopistoon, etiopialaisen viittomakielen ja kuurojen kulttuurin kandidaattitasoiseen koulutusohjelmaan. Ohjelmassa opiskelee opettajaksi yhteensä 61 opiskelijaa, joista kuuroja on 38. Sain siis kunnian olla 39. kuuro. Muuna aikana tein vapaaehtoistyötä Kuurojen Liitossa viittomakielen sanakirjan levittämisen, kuurojen kulttuurin ja esikoulutoiminnan parissa.

Sain kokea elävästi paikallisen kuurojen yhteisön elinvoimaisuuden. Kuurojen Liitossa järjestettiin lauantaisin kuurotietoisuuden luentoja sekä erityisesti AIDS-valistusta. Useana päivänä viikossa oli kokoontumisia kahvilassa. Joka lauantaiamu puoli seitsemän aikaan oltiin jo pelaamassa jalkapalloa – minulla oli silmät vielä ummessa, muilla ei ollut. Asuessani yli neljän kuukauden ajan yliopiston kampuksella tapasin joka päivä useita kuuroja opiskelijoita ja sain kokea heidän aidon vieraanvaraisuutensa. He kysyivät aina kuulumisia ja tervehtivät iloisesti. Jos joku oli yhdenkin päivän poissa, ihmeteltiin heti, mihin tämä oli kadonnut. Opiskelijoihin tutustumisen lisäksi sain kokea eksoottisen ruoka- ja kahvikulttuurin. Kahvin väitetään olevan alkuaan peräisin Etiopiasta. Siellä on tapana järjestää kahviteremonioita, joissa valmistetaan pavuista suurenmoisen, espressotyylisen kahvi. Paikallista perinneruokaa

kutsutaan injeraksi, joka muistuttaa pannukakkua. Sen päälle laitetaan lihaa, kasviksia ja eri kastikkeita. Ruoka syödään käsin!

Vaihto-opiskelu yliopistolla oli todella mielenkiintoista. Mikään ei ollut varmaa, sillä en saanut virallista rekisteröintiä. Opettaja saattoi vain jäädä pois luennoista, luokkahuoneen sijainnista ei ollut varmuutta tai välillä olikin suullista opetusta. Yliopistolla ei ollut nykyajan mukavuuksia luokissa. Joillakin kursseilla oli kuitenkin korkeatasoinen opetus, mikä teki minuun vaikutuksen. Kuurojen opiskelijoiden korkea työmoraa li oli kunnioitettavaa. He ahersivat otsa hiessä yön läpi kirjastossa lukemassa. Hyvä koulutus on avainsana parempaan tulevaisuuteen.

Noiden viiden kuukauden aikana sain paljon uskottomia kokemuksia. Etiopialaisten ystävällisyys ja henkinen pääoma tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen. Sulautuminen paikalliseen kuurojen yhteisöön oli avartavaa ja ikimuistoista. Erityisesti lapset olivat mahtavia, sillä he tulivat laumoittain ihmettelämään minua, valkoihoista muukalaista. Minut huomiointiin upeasti, kun kunniakseni järjestettiin suuret läksi-äisjuhlat mahtavine draama- ja tanssiesityksineen. Mystisen Etiopian tarjoamat kokemukset elävät sydämessäni ikuisesti.

*Juhana Salonen
Suomalaisen viittomakielen aineenopettajaopiskelija*

Musiikkia & Elämää

Vaikka et itse ajattelis musiikkia osana elämäsi, se on sitä. Ajattele vaikkapa kaste- tai rippijuhlaa, vihkimistä tai muistotilaisuutta ilman musiikkia. Musiikki on ihmiselle merkityksellistä, ja jokainen on omalla tavallaan musikaalinen. Jo mykkäfilmiä taustalle laitettiin musiikkia elävöittämään tunnelmaa. Ihminen liittyy musiikkiin historiaa, tunteita ja muistojia. Usein kuulee ihmisten muistelevan mikä paikka, tunne, maku, kokemus tai muu asia nousee mieleen tietystä kappaleesta.

Tätä lehteä tehdessäni olen kuullut tutkijoilta, miten musiikki herättää meissä tunteita ja liikettä, ja kuinka siitä on apua myös terapiassa. Jo vauvat aktivoituvat tanssahtelemaan musiikin tahdissa. Musiikkiin liittyy yhteenguuluvuuden tunteita, historiaa ja jatkuvuutta. Musiikkia on kaikkialla ja se yhdistää meitä kaikkia.

Vai kaikkia? Entäs esimerkiksi kuurot, saatat kysyä. Edellisessä lehdessä haastattelin kuuroa musiikkiartistia. Musiikki siis rikkoo rajoja ja kuuluu kaikille. Se on osa ihmisen elämänkaarta sekä erilaisia elämänvaiheita ja -tapahtumia.

Musiikki on ollut vahva osa kasvuani lapsesta aikuiseksi. Pienenä mummoni opetti minulle erittäin kärsivällisesti monille niin tutun Aaronin pianokoulun kannesta kanteen, eikä mennyt kauaakaan kun jo soitimme nelikäisiä kappaleita yhdessä. Tämän jälkeen pääsin Lapinäidin kehtolaulun esitettyäni musiikkiluokalle, jolla olin läpi koko ala- ja yläasteaikojen. Musiikkiluokataipaleen alkuaikoina sain valita itselleni instrumentin, ja soitin tämän seurauksena trumpettia lähes kymmenen vuotta aktiivisesti erilaisissa kokoonpanoissa ja soittotunneilla. Tämän lisäksi lauloin kuoroissa KolmeKuutosissa, Vox Aureassa ja edelleen Ruamjaisissa. Piipahdin myös muutaman vuoden lapsinäyttelijän työssä kaupunginteatterilla yhtenä perheen seitsemästä lapsesta Laulavassa Trappin perheessä. Harrastukseni veivät minua matkoille ympäri Suomea ja aina Barcelonaan ja Kanadan kiertueelle saakka.

Harrastukset ovat tärkeitä elämisen taitojen oppimisessa. Minulle ne ovat antaneet paljon kokemusta tiivistä ryhmähengestä, tiimityöstä ja sitkeästä sekä palkitsevasta harjoittelusta. Esiintymiskokemusta kertyi, kansainvälisiä taitoja ja kulttuurintuntemusta opittiin ja

läpi elämän kantavia ystävyysuhteita syntyi. Kaikista näistä taidoista on ollut hyötyä myös työelämässä, jota voi verrata musiikkiharrastuksiin. Viestintäpalveluissahan toimimme kuin parhain orkesteri – jokainen

suorittaa oman vastuunsa, mutta vähintään kerran viikossa kokoontumme koko yksikön voimin viikkopalaveriin. Joskus edessä on iltatöitä juhlavissa seremonioissa, kuten yliopiston avajaisissa, varainkeruussa tai promootioissa. Lisäksi usein kokoonnutaan pienempiin tiimeihin miettimään tiettyjä projekteja, aivan kuin orkesterissa soitinryhmittäin tehtäviin harjoituksiin.

Omana päävastuunani olevaa Tiedonjyvä-lehden prosessia voisi kuvata musiikkikappaleeksi. Prosessi alkaa lehden suunnittelulla rauhallisesti, aivan kuin rauhallinen alkusoitto. Suunnittelua seuraa toimintavaihe haastatteluineen, valokuvauksineen sekä taittoineen. Vaihetta voi verrata kappaleiden välisiin ja päivien intensiteetti vaihtelee fortesta fortissimoon ja rytmi nousee allegroon erityisesti loppua kohden. Kun lehti lähtee painoon seuraa arkistointi, lehden prosessin loppusoitto, rauhallinen vaihe. Sitten lehti ilmestyy painosta ja saamme kokea viimeiset fanfaarit, finaalin. Seuraa se hetki, kun orkesteri vaimenee. Se maaginen hetki esiintymisen ja sen esittäjien kovasti odottamien mahdollisten aplodien välillä.

Olen toiminut tehtävässäni tiedottajana ja Tiedonjyvän toimitussihteerinä maaliskuun alusta lähtien ja tähän saakka olemme toimituksessa saaneet kokea niitä aplodejakin. Se tuntuu aina yhtä hyvältä kuin lavalalla tuon odottavan hetken jälkeen tai suvivirren soidessa koululaisten odottaessa salin oven takaa avautuvaa kessäläidunta, kiitos teille siitä.

*Aurinkoista ja musiikin täyteistä syksyä toivottaen,
Janiika Vilkuna
tiedottaja, toimitussihteer*

Opettaja toivottaa musiikilla lapsille

TEKSTIT Johanna Rossi

KUVAT Sami Haapoja

”

Musiikkikasvatus on kokonaisvaltaista pään ja kehon koordinaatiota kehittävää toimintaa. Musiikki on tunteiden, oman olemisen ja ajatuksen työstämisen kielikoulu. Olen aina opettanut koulussa paljon musiikkia. Se tukee tapaan tehdä työtä ja tuoda persoonani mukaan opetukseen, kertoo vuoden alumniksi valittu **Reima Viitala**.

Viitala on opettaja ja Semmareiden johtaja, sekä yhteisöllisyyden nimiin vannova musiikkikasvattaja.

– Olen ollut tekemässä useita koulumusikaaleja. Niitä tehdessä koetaan oppilaiden kanssa yhdessä innostusta, onnistumisen elämyksiä, vaikeuksien voittamista, itseluottamuksen kehittymistä, rohkeutta, yhteishengen lisääntymistä, toisten kannustamista ja halua leikkiä. Se on minun tapani toivottaa lapsille hyvää elämää.

Tärkein yleisö on oppilaat

Yhteisöllisyydestä tuli tärkeä osa Viitalan elämää jo opiskeluaikoina.

– Opettajakoulutuslaitoksessa oltiin paljon yhdessä ja pidettiin monenlaisia juhlia. Hyvät muistot noilta ajoilta ovat varmasti jättäneet jälkensä yhteisöllisen toiminnan korostamiseen työssäni. Opiskellessani Musica-kuorossa laulaminen oli tärkeää ja perustimme noina aikoina myös Semmarit. Elämä oli mukavaa ja rentoa – tuntui, että opiskelu sujui siinä sivussa.

Viitala valmistui OKL:sta vuonna 1991.

hyvää elämää

Työelämä vei opettamaan ensin Vantaalle, Jyväskylään ja lopulta Multialle. Tällä hetkellä hän toimii Sinervän koulukeskuksen 6. luokan luokanopettajana ja 7. luokan musiikinopettajana. Tärkein saavutus työelämässä oli oppilailta saatu poikkeuksellinen palaute.

– Abivuonnaan entisen kouluni oppilaat kutsuivat itsensä kylään luokseni, 350 kilometrin päähän laulamaan ala-asteen musikaalibiisejä. Se tuntui kunnianosoitukseksi ja on ollut erityinen ammatillinen hetki elämässäni, voimaantuttava ja generatiivinen. Kun näki heidät ryhmänä, vahvoina ja aikuisina, saattoi ajatella, että itselläniikin oli ehkä ollut pieni osa heidän kasvamisessaan.

Nostetaan malja taiteelle

Semmarit on Reima Viitalalle monella tavalla merkittävä joukko.

– Semmarit on luonnollinen osa elämääni. Toiminta on minulle tärkeä henkireikä ja vastapaino opettajan työlle. Semmarit kannustavat minua omien rajojeni siirtämisessä. Olen nimittäin helposti vetäytyvä ja itseäni ankarasti kontrolloiva. Semmarit tuovat perspektiiviä elämääni.

Kuoron tarinaan mahtuu monta erikoista sattumusta ja joka konsertissa naurattaa jokin odottamaton asia.

– Tulee aika usein kerrottua, että olen seisonut Sibeliustalon näyttämön reunalla Kilttihome päällä ilman alushousuja kun havaitsin, että ensimmäinen katsomorivi oli oikeastaan heti allani.

Tärkeimmiksi arvoikseen Viitala luettelee perheen, oikeudenmukaisuuden, kauneuden ja moraalisen hyvän.

– Yhteisöllisen toiminnan korostaminen työssä ei ole turhaa, turhanpäiväistä tai tyhjää juhlapuhetta, vaan käytännön vahvistama tosiasia. Niin haluan sen ajatella. Nostan alunperin nunnustuksella maljan taiteelle!

Semmareista vastapainoa opettajan työlle

Mikä? Seminaarinmäen mieslaulajat, tuttavallisemmin Semmarit. Laulaja 21, kuoronjohtaja Reima Viitala.

Milloin? Perustettu Jyväskylän yliopistossa vuonna 1989.

Albumit?

Kuka on tuo mies (1993)
Ruohonjuuritasolla (1995)
Sampo Texas (1996)
Ukkokiekuu (1998)
Hakkaan sun oveen (2001)
Wunderbaum (2004)
Laulut ja tarinat (2007)
Semmarit 20-kokoelma (2009)
Suuntaamme avaruuteen LIVE (2009)

Muistorikkaimmat keikat? Yläkaupungin yö 1991, Montreaux 1996, Ruisrock 1995, USA, 20-vuotisjuhla-kiertue 2009.

– Parasta Semmareissa on ensimmäinen olut keikan jälkeen, konsertin nostattamien tunteiden myrskyssä. Pahinta on poikien paimentaminen; heidän siis pitäisi olla ihan aikuisia miehiä ja vieläpä suurin osa opettajia, mutta aina ei siltä tunnu, Viitala naurahtaa.

Semmarit tekee vuosittain konserttikiertueen uudella ohjelmistolla ja kiertää kesällä festareita. Marraskuussa kuoro lähtee kiertueelle Kiinaan.

Etsiikö yrityksesi kansainvälistä osaajaa?

www.maailmalahella.fi

Osaajaportaalista apua kansainvälistymiseen

Kansainvälistyminen tuottaa organisaatiolle monenlaisia haasteita. Yritykset voisivat hyödyntää prosessissa kansainvälisiä osaajia, mutta eivät välttämättä tiedä, mistä heitä löytää. Vastaavasti kansainväliset opiskelijat eivät tiedä, mitä kautta markkinoida itseään työharjoitteluun eri organisaatioihin. Ulkomaiset työharjoittelijat tuovat alueelle erityisosaamista, joka on alueen talouselämälle ja kansainvälistymiselle tärkeää.

– Keski-Suomessa opiskelee jatkuvasti tutkinto- ja jatko-opiskelijatason kansainvälisiä osaajia. Kysymys onkin ollut, kuinka osaamisen kysyntä ja tarjonta saadaan kohtamaan, suunnittelija **Tiina Saarinen** Jyväskylän yliopistosta kertoo.

Asiaa alettiin pohtia laajasti vuonna 2006 Keski-Suomen kansainvälistymisen toimintaohjelman puitteissa useiden oppilaitosten ja yrityskauppien yhteistyönä. Silloin päätettiin kartoittaa Jyväskylän yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja koulutuskuntayhtymässä opiskelevien ulkomaisten opiskelijoiden työharjoittelutilanne ja -mahdollisuudet. Kävi ilmi, että kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Näihin tarpeisiin kehitettiin maailmalahella.fi

-osaajaportaalii, joka julkistettiin keväällä 2010.

– Kansainvälinen opiskelija voi sivustolla luoda itselleen osaajaprofiilin. Työharjoittelijaa etsivä työnantaja voi puolestaan löytää itselleen sopivan osaajan erimittaisiin työharjoitteluihin esimerkiksi kielitaidon, kulttuuritaustan, kotimaan tai osaamisprofiilin perusteilla, Saarinen kertoo.

Myönteisiä kokemuksia

Hyviä kokemuksia kansainvälisistä työharjoitteluista on jo saatu. Lämmitystekniikkaa uusiutuville polttoaineille valmistava Ariterm halusi laajentaa toimintaansa Puolan, Saksan ja Iso-Britannian markkinoille. Yritykseen löydettiin maailmalahella.fi -osaajista työharjoitteluun kolme ulkomaalaista opiskelijaa – kaksi yliopistosta ja yksi ammattikorkeakoulusta.

Opiskelijat työskentelivät kansainvälistymisprojektissa, jossa he toimivat oman kotimaansa markkinoiden asiantuntijoina. Jyväskylän yliopistosta Aritermille töihin lähteneet nuoret naiset ovat nyt valmistumassa uusiutuvien energioiden kansainvälisistä maisteriohjelmista.

Toinen heistä jatkaa jo tässä vaiheessa etätöissä yrityksessä ja toinen mahdollisesti myöhemmin.

– Työharjoittelukokemukset olivat yrityksellemme todella arvokkaita. Huomasimme, että maailmalle on turha lähteä opportunistisella asenteella seikkailemaan. Omat vahvuudet sekä paikalliset tavat ja toimijat on tunnettava. Harjoittelijoiden avulla tavoitteisiin voidaan päästä, Aritermin toimitusjohtaja **Petteri Korpioja** kertoo.

– Työharjoittelijat auttoivat meitä tunnistamaan vahvuutemme sekä päättämään millä strategialla ja aikataululla tulemme kunkin kolmen kohdemaan markkinoilla toimimaan. Olemme niin tyytyväisiä kesän tuloksiin, että haluamme tarjota töitä kansainvälisille opiskelijoille jatkossakin.

Opiskelijat kertoivat Saarisen mukaan kesän olleen antoisa, työn-tytteen ja erittäin opettavainen.

– Tämä on erinomainen esimerkki eri oppilaitosten rajat ylittävästä yhteisestä toiminnasta yrityksille ja opiskelijoille. Tähtäimessä on tulevaisuudessa kehittää vastaava osaajaportaalii myös suomalaisten opiskelijoiden käyttöön, Saarinen sanoo.

Janiika Vilkkuna

Jarmo Juhani Ernvall

Filosofian tohtori, tietotekniikan lehtori Jarmo Juhani Ernvall menehtyi elokuun helteiden loppuessa.

Jarmo tuli matematiikan laitokselle tietojenkäsittelyopin lehtoriksi vuonna 1981. Aikaisemmin hän

oli työskennellyt Turun yliopistossa. Hänellä oli laaja teoreettisen tietojenkäsittelyn tietämys ja vahvuutena tietojenkäsittelyn menetelmien tarkka matemaattinen käsittely.

Jarmon pääasiallinen tehtävä oli opetus ja hän luennoi mielellään perusopetuksen opintojaksoja. Hän oli perinteisten opetusmenetelmien vankkumaton kannattaja ja liitutaulu oli viimeisiin vuosiin saakka hänen luennoillaan ahkerassa käytössä. Luentokurssien valmistelussa hän oli tunnollinen ja tarkka. Kaiken piti olla ajoissa valmista ja hyvin hallinnassa. Korjauksia ja uudistuksia luentoihin hän teki välittömästi jo seuraavaa vuotta varten.

Jarmo seurasi kaikkia uusia omaan ammattinsa hoitoon liittyviä asioita. Kun hän sai tietoonsa, että jo-

tain uutta on suunnitteilla, ei kestänyt kauan, kun hänellä oli jo iso nippu asiaa koskevia tietoverkoista löytyneitä papereita. Niitä hän sitten iltapuhteinaan lueskeli kotonaan.

Tämän vuoden keväänä hän samalla tarkkuudella ja huolellisuudella, kuten lehtorin viran hoidossa, valmisteli uuteen asuntoonsa muuttamista. Muuttoa suoritettiin rauhallisesti ja harkiten.

Yliopiston opettajat ja muut kollegat jäivät kaipaamaan hänen rauhallista, leppoisaa olemustaan ja opiskelijat hänen asiantuntevia luentojaan.

*Pentti Hämäläinen
tietotekniikan lehtori*

*Kirjoittaja on Jarmon
pitkäaikainen työtoveri*

Erja Kosonen ja Reijo Pajamo SEMINAARINMÄEN KOULULAULUJA

– JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO 75 VUOTTA –

KANSAKOULUAJOILTA NYKYPÄIVÄÄN,
HANNIKAISESTA SEMMAREIHIN

Jyväskylän yliopiston 75-vuotisjuhlakirja tarjoaa 38 iki-ihanaa laulua esittelyineen, täydellisine sanoineen ja nuotteineen suomalaisen koululauluperinteen syntysijoilta. Kätevä kierresidonta pitää nuotit tukevasti nuottitelineessä.

Suosittu laulukirjan voi tilata osoitteesta www.jyu.fi/prtuotteet. Teos on myynnissä myös Kirjavitriinissä yliopiston kirjaston 1. kerroksessa sekä Kampus Kirjassa Gummeruksenkatu 6. Kirjan hinta on 36 euroa.

TEKSTI Janiika Vilkuna

KUVA Sami Haapoja

Elämyksiä Uudessa Maailmassa

–Yhdessä tekemisen riemu, akrobatiailmaisu, vertikaalikalangas, köysi, trapetsi, liike, tanssi, ilmaisu, elävä musiikki, puvustus, valo, taitava ohjaus ja tuotanto, luettelevat **Erika Forsberg, Lotta Roukala** ja **Eero Virtanen** kysyessäni mielikuvia ja kokemuksia Circus Uusi Maailman toiminnasta.

– Ohjaajamme **Seija Hakkarainen** teki vuonna 2006 nykysirkusteoksen Uusi Maailma kaupunginteatterin pienelle näyttämölle. Koimme ryhmänä saaneemme teoksen myötä aikaan jotain ainutlaatuista sekä ryhmälle yhteisen äänen, jonka parissa halusimme jatkaa toimintaa, perustajajäseniin kuuluva Forsberg kertoo ryhmän alkutaipaleesta.

Näin perustettiin ensimmäinen keskiuomalainen nykysirkusryhmä Circus Uusi Maailma. Ryhmää ylläpitää Sirkusyhdistys Circus Uusi Maailma ry, joka perustettiin 2007. Ryhmä koostuu eri taiteenalojen ammattilaisista ja opiskelijoista. Esiintyvään ryhmään kuuluu kuusi esiintyjää, ohjaaja, valohenkilö, puvustaja sekä valokuvaaja. Haastateltavat kuvailevat toimintaansa monipuoliseksi ja Jyväskylän leveysasteilla ainutlaatuiseksi.

– Vaikka ilma- ja tolppa-akrobatia ovat pääilmaisukeinomme teoksissamme, kuuluu niihin paljon muutakin, kuten mimiikkaa, tanssi-ilmaisuja sekä elävää musiikkia ja valoilmaisuja. Esiityksissämme ei erotu se, kuka on ilma-akrobaatti ja kuka muusikko, vaan kaikki ovat mukana esiityksessä, Forsberg kuvailee.

– Kutsummekin itseämme ensisijaisesti esiintyjiksi, koska kaikki ovat esiityksessä myös roolissa, Roukala tämentää.

Ryhmän esiintyviin jäseniin kuuluu Jyväskylän yliopiston opiskelijoita useilta eri aloilta. Mukana on tällä hetkellä liikuntapedagogiikan, etnologian, psykologian, sosiologian ja kirjallisuuden pääaineopiskelijoita aina fukseista seitsemännen vuoden opiskelijoihin.

– Kaikkia meitä yhdistää halu ilmaista itseään nykysirkuksen keinoin, haastateltavat summaavat.

Elävää musiikkia jäsenet luonnehtivat teostensa kivijalaksi. Musiikki sovitetaan aina teosta varten. Sen sovittaminen teoksiin on haastavaa, sillä musiikki kommunikoi lavalla liikkeen ja muun toiminnan kanssa.

– Muusikkona toimintamme tarjoaa itselleni uudenlaisia haasteita niin musiikillisesti kuin liikunnallisestikin. Musiikillisten ajoitusten pitää olla täysin kohdallaan, ja musiikki ja toiminta sovitetaan yhteen lähes kokonaan

ryhmän yhteisharjoituksissa. Sama koskee valomiehen toimintaa, kiteyttää Virtanen, aikanaan Jyväskylän yliopiston musiikkitieteistä valmistunut alumni ja esiintyvän ryhmän muusikko.

Kampukselta maailmalle ja takaisin

Circus Uusi Maailma on esiintynyt Suomessa, Venäjällä ja Saksassa. Esiityksiä on luotu monenlaisiin ympäristöihin.

– Olemme esiintyneet näyttämöillä, seuraintaloilla, puistoissa, kävelykaduilla ja pubeissa, Forsberg summaa.

Jyväskylässä ryhmä on esiintynyt kaupunginteatterilla, Yläkaupungin yössä, Siltasalissa, Ryhtilässä ja muun muassa yliopiston avajaisissa. Hahmoja on nähty vierailemassa myös kävelykadulla ja Alvar Aalto -museossa. Nyt työn alla on uusi teos Bass&Pole, jonka kantaesitys nähdään Jyväskylässä ravintola Vakiopaineessa marraskuussa.

Esiintyjät luonnehtivat teosta kabareetyylikseksi ja lakonista, hieman Kaurismäkeläistä huumoria sisältäväksi esitykseksi.

– Akrobatiavälineenä käytetään kiinalaista tolppaa. Esiityksessä yleisö pääsee kokemaan esityksen hyvin läheltä Vakiopaineen kokoisessa tilassa, Lotta kertoo.

Matkat ovat poikineet myös kansainvälistä yhteistyötä. Ryhmä oli saksalaisen taitelijaryhmän vieraana Kuumu-teoksen kiertueella Saksassa, ja saksalaiset kävivät vasta vierailulla Suomessa syyskuun lopulla.

– Yhteistyö on hyvin opettavaista ja parhaimmillaan erittäin intensiivistä. Löysimme matkallamme Saksassa ihanan, paljon Vakiopainetta muistuttavan esiintymispaikan. Halusimme luoda yhdessä sinne esityksen, joka lopulta syntyi kahdessa päivässä, nimeksi sille annoimme A Retrospective World, esiintyjät kertovat haltioissaan.

Avoimet kurssit sopivat kaikille

Keski-Suomen alueella ei ole sirkuskoulua, joten Circus Uusi Maailma tarjoaa ilma- ja pariakrobatian kursseja kaikille yli kahdeksanvuotiaalle kokemukseen katsomatta. Kursseja on järjestetty perinteisesti kaksi kertaa vuodessa ja seuraava kurssi järjestetään keväällä. Ryhmäläiset sanovat kurssin sopivan kaikille, sillä kursseilla

tehdään kaikenlaisia kehonhallintaharjoituksia.

– On hienoa nähdä, kun ihmiset saavat uusia oivalluksia ja elämyksiä liikkumisestaan ja kehostaan. Moni ei uskoisi, että voikin muun muassa kannatella toista ihmistä tai itseään omalla kehollaan niin maassa kuin ilma-akrobatiavälineissä, Lotta tiivistää.

– Toimintaan mukaan lähtiessäni en omannut minkäänlaista liikuntataustaa. Musiikin esittämisen yhdistäminen akrobatiaan on ollut todella antoisaa ja mukavaa vaihtelua, Eero kertoo.

Kurssin aikana tai sen jälkeen voi liittyä yhdistyksen jäseneksi ja osallistua vapaille harjoitusvuoroille. Kurssilla on ollut parhaimmillaan osallistujia kolmessa sukupolvessa: isoäiti, äiti ja tytär samasta perheestä. He kaikki kokivat saaneensa kurssilta jotain.

– Riemastuttavinta oli, kun perheen 70-vuotias isoäiti ilakoi onnistumisestaan ylivoimaisesti eniten vertikaalilikankaassa keinuessaan, Lotta muistelee.

Simulointi tehostaa muodon suunnittelua

FM Jukka Toivasen tietotekniikan väitöskirja *Shape optimization utilizing consistent sensitivities* tarkastettiin 26.8. Vastaväittäjänä toimi dosentti, Dr. Ing. Eduard Rohan (University of West Bohemia, Tsekin tasavalta), ja kustoksena professori Raino A. E. Mäkinen.

Heikentynyt näkö on iso terveysriski iäkkäille

TtM Jenni Kulmalan gerontologian ja kansanterveyden väitöskirja *Visual acuity in relation to functional performance, falls and mortality in old age* tarkastettiin 27.8. Vastaväittäjänä oli professori Sirpa Hartikainen (Itä-Suomen yliopisto) ja kustoksena professori Taina Rantanen.

Virtausilmiöiden tietokonesimulaatioita laskentatehojen äärirajoilla

FM Keijo Mattilan tietotekniikan väitöskirja *Implementation techniques for the lattice Boltzmann method* tarkastettiin 28.8. Vastaväittäjänä oli associate professor Bastien Chopard (CUI, University of Geneva, Sveitsi) ja kustoksena professori Tuomo Rossi.

Uusi menetelmä aivotoiminnan erittelyyn

M.Sc Fengyu Congin tietotekniikan väitöskirja *Evaluation and extraction of mismatch negativity through exploiting temporal, spectral, time-frequency, and spatial features* tarkastettiin 2.9. Vastaväittäjänä oli professori Peter Molenaar (Pennsylvania State University, USA) ja kustoksena professori Tapani Ristaniemi.

Perinneleikit kehittävät lasta monipuolisesti

Musiikin maisteri Borbála Tamásiné Dsupinin musiikkitieteen väitöskirja *A népi játékok és amozgás reláiója, és funkciója a 3-7 éves gyermekek személyiségfejlődésében* tarkastettiin 3.9. Vastaväittäjänä oli Dr. Ildikó Sándor, (Hungarian Heritage House, Budapest, Hungary) ja kustoksena emeritusprofessori Matti Vainio.

Hyvä perehdyttäminen tukee ammatillista kasvua

KTM Hannu U. Ketolan yrittäjyyden väitöskirja *Tulokkaasta tuottavaksi asiantuntijaksi. Perehdyttäminen kehittämisen välineenä eräissä suomalaisissa tietoalan yrityksissä* tarkastettiin 3.9. Vastaväittäjänä oli professori Kyösti Kurtakko (Lapin yliopisto) ja kustoksena professori Matti Koironen.

Työkokemus muovaa aikuisopiskelijan kuvaa opettajuudesta

KL Marjaana Leivon kasvatustieteen väitöskirja *Aikuisena opettajaksi. Aikuisopiskelijan merkittävät oppimiskokemukset opettajan työn ja opettajankoulutuksen vuorovaikutuksessa* tarkastettiin 3.9. Vastaväittäjänä oli professori Anneli Lauriala (Lapin yliopisto) ja kustoksena professori Juha Hakala (Kokkolan yliopistokeskus Chydenius).

Apurahoitus muokkaa kirjailijan ammattia ja työtä

FM Elina Jokisen kirjallisuuden väitöskirja *Vallan kirjailijat. Valtion apurahoituksen merkitys kirjailijoille vuosituhannen vaihteen Suomessa* tarkastettiin 4.9. Vastaväittäjänä oli emeritusprofessori Juhani Niemi ja kustoksena emeritaprofessori Leena Kirstinä.

Supremum-funktionaalit ja absoluuttiset minimoijat

FM Vesa Julinin matematiikan alan väitöskirja *Existence, uniqueness and qualitative properties of absolute minimizers* tarkastettiin 4.9. Vastaväittäjänä toimi professori José Miguel Urbano (Universidade de Coimbra, Portugal) ja kustoksena akatemiaturkija, dosentti Petri Juutinen.

Kansanedustajat siirtävät vastuun vanhuksista kunnille

YTM Eija Kaskiharjun sosiologian väitöskirja *Koteja ja kodinomaisuutta. Tutkimus vanhenemisen paikoista valtiopäiväpuheissa 1950–2005* tarkastettiin 4.9. Vastaväittäjänä oli emeritusprofessori Simo Koskinen (Lapin yliopisto) ja kustoksena professori Jyrki Jyrkämä.

Työelämän ristiaallokossa tarvitaan yksilön vahvistumista

THM Salme Mahlakaarton aikuis- kasvatustieteen väitöskirja *Subjektiksi työssä – identiteettiä rakentamassa voimaantumisen kehitysohjelmassa* tarkastettiin 10.9. Vastaväittäjänä oli professori Vilma Hänninen (Itä-Suomen yliopisto) ja kustoksena professori Anneli Eteläpelto.

Sotainvalidien elämä on elämämittainen taistelu

THM Sirkka Nivalan gerontologian väitöskirja *Kokemuksellinen vanheneminen sotainvalideilla. Suomalaisen sotainvalidien kokemus elämänsä kulusta ja ikääntymisestä* tarkastettiin 10.9. Vastaväittäjänä oli professori Arja Isola (Oulun yliopisto) ja kustoksena professori Pertti Era.

Virukset edelsivät elämää

Neljä miljardia vuotta sitten meren pohjassa, alkalisissa purkausaukoissa, syntyi kuplia, jotka muistuttivat eläviä soluja. Kuplat olivat kemiallisten reaktioiden ja virtaavan veden tuotoksia, joiden välillä ensimmäiset viruksenkaltaiset eliöt saattoivat levittää elämää.

Matti Jalasvuori selvitti näitä ennen tuntemattomia elämän ensi hetkiä väitöskirjassaan. Ensimmäiset virukset ovat voineet toimia tiedonvälittäjinä esisolullisessa alkuyhteisössä.

Aikaa myöten esisolut kehittyivät. Myös alkuvirusista kehkeytyi nykyisenkaltaisia loisia, jotka aiheuttavat usein isäntäsolunsa tuhoutumisen. Tappavien viruksien ilmestyminen suosi sulkeutuneita ja itsenäisiä esisoluja, jotka vähensivät kommunikointia toisten solujen kanssa. Tämä saattoi johtaa ensimmäisten varsinaisten bakteeri- ja arkkisolujen syntymiseen.

Virukset ovat hyvin vanhoja loisia, muistuttaa Jalasvuori. – Ihmiset ajattelevat yleensä, että uusia ihmisille vaarallisia viruksia voi ilmestyä koska tahansa. HIV, SARS ja muut virukset ovat kuitenkin sukua aiemmille viruksille. Esimerkiksi HIV:n esi-isä lienee syntynyt jo neljä miljardia vuotta sitten alkuelämän keskuudessa.

Virukset voivat olla vastaus sairaalabakteeriongelmaan. Jalasvuori huomasi, että tietyt virukset poistavat antibioottivastustuskyvyn monilta vastustusgeenejä kantavilta bakteereilta. Suurin osa virusten kanssa eläneistä bakteereista pystyttiin tappamaan antibiooteilla, joille ne olivat vain paria päivää aikaisemmin olleet vastustuskykyisiä. Bakteerit menettivät myös kykynsä levittää antibioottivastustuskykyä.

– Näiden virusten avulla voitaisiin estää antibioottivastustuskykyisten kantojen leviäminen esimerkiksi sairaaloissa. Sairaalainfektio saava potilas joutuisi siten todennäköisemmin antibiooteilla tapettavan, vaarattomamman bakteerin uhriksi. Yksinkertaisimpien käytännön sovellusten kehitystyö tuskin veisi paria vuotta kauempaa, Jalasvuori arvioi.

Liisa Harjula

Meänkielisyyden on elämää välitilassa

YTM Tarja Tapion sosiologian (sosiaaligerontologia) väitöskirja *Meilä on kaikilla samanlaiset tarinat – tarinankerronnantutkimus tornionlaaksolaisuudesta vanhimpien aapualaisen arjessa ja tulevaisuudessa* tarkastettiin 17.9. Vastaväittäjänä oli professori Suvi Ronkainen (Lapin yliopisto) ja kustoksena professori Jyrki Jyrkämä.

Opetussuunnitelmat reagoivat hitaasti yhteiskunnan lukutaitovaatimuksiin

FL Merja Kauppinen soveltavan kielitieteen väitöskirja *Lukemisen linjaukset – lukutaito ja sen opetus perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelmassa* tarkastettiin 18.9. Vastaväittäjänä oli professori Eero Ropo (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori Minna-Riikka Luukka.

Sairaalabakteereista eroon virusten avulla?

FM Matti Jalasvuoren solu- ja molekyylibiologian väitöskirja *Viruses are ancient parasites that have influenced the evolution of contemporary and archaic forms of life* tarkastettiin 24.9. Vastaväittäjänä oli professori Rob Lavigne (Katholieke Universiteit Leuven, Belgia) ja kustoksena professori Jaana Bamford.

Uusi menetelmä fissiotuottojakaumien mittaamiseen

FM Pasi Karvosen fysiikan alan väitöskirja *Fission yield studies with SPIG-equipped IGISOL: A novel method for nuclear data measurements* tarkastettiin 24.9. Vastaväittäjänä oli Dr. Peter Dendooven (KVI, University of Groningen, Alankomaat) ja kustoksena dosentti Heikki Penttilä.

Ohjelmistoagentit päätöksenteon tukena

MSc Shenghua Liun tietotekniikan väitöskirjan *Interacting with Intelligent Agents – Key Issues in Agent-based Decision Support System Design* tarkastettiin 24.9. Vastaväittäjänä oli professori José Cañas (Granadan yliopisto, Espanja) ja kustoksena professori Pertti Saariluoma.

Perheet muuttavat miehen työn perässä

KTL Satu Nivalaisen kansantaloustieteen väitöskirja *Essays on Family Migration and Geographical Mobility in Finland* tarkastettiin 24.9. Vastaväittäjänä oli professori Jouke van Dijk (University of Groningen) ja kustoksena professori Hannu Tervo.

Puoliso mukaan masennuksen hoitoon

PsL Eija-Liisa Rautiaisen psykologian väitöskirja *Co-construction and collaboration in couple therapy for depression* tarkastettiin 1.10. Vastaväittäjänä oli professori Peter Rober (Katholieke Universiteit Leuven, Belgia) ja kustoksena professori Jaakko Seikkula.

Ikääntynyt kuvataiteilija on vapaa ja luova

OTK Terhi Aaltosen kulttuuripolitiikan väitöskirja *Taiteilija ei vanhene. Haastattelututkimus kuvataiteilijoiden ikääntymiskokemuksista taidemaailmassa* tarkastettiin 2.10. Vastaväittäjänä oli professori Antti Karisto (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Anita Kangas.

Palloilulajien harrastajilla hyvä keuhonhallinta keski-ikäisenäkin

TtM Marjo Rinteen fysioterapian väitöskirja *Effects of Physical Activity, Specific Exercise and Traumatic Brain Injury on Motor Abilities. Theoretical and pragmatic assessment* tarkastettiin 2.10. Vastaväittäjänä oli professori Mark Stephen Tremblay, CHEO Research Institute, Ontario, Kanada ja kustoksena emeritusprofessori Esko Mälkiä.

Muistojen ja katkelmien Karjala

Outi Fingerroos (2010) Karjala utopiana. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 100. 253s.

Etnologian dosentti **Outi Fingerroos** hyödyntää Karjala-kirjassaan muistitietotutkimusta ja rakentaa monitulkintaista kuvaa menneestä Karjalasta, keskittyen erityisesti Kannaksen historiaan. Karjala on enemmän kuin menetetty maakunta: se on utopia ja heijastus menneisyydestä. Fingerroos sisällyttää teemaan yhtä lailla Toivo Kuulan surman, Viipurin jatkosodan aikaiset tapahtumat, Lappeenrannan Huhti-

niemen arvoituksen kuin Karjalan palauttamisen poliittisen keskustelunkin.

Vahvimmillaan Fingerroos on kuvataessaan elävää uskarelianismia, siirtoväen, sotaveteraanien ja muiden asianharrastajien pyhiinvaelluksia rajan taakse. Paikan päällä kaikista suomalaisista voi tulla hetkeksi karjalaisia, lupaa Fingerroos. Sitkeän Sirkka-mummon tarina Hiitolan paluusta kerii yhteen evakkojen tarinan ja Karjalan nykyisten asukkaiden kokemukset. Muistojen Karjalan rinnalla elää todellinen Karjala. -LH

Tunteiden säätelyn monet konstit

Kokkonen, Marja (2010) Ihastuttavat, vihastuttavat tunteet. Opi tunteiden säätelyn taito. Juva: PS-Kustannus. 172 s.

Valmistautuminen tilanteeseen, toisen asemaan asettuminen, kellon minuuttiviisarin tarkkailu, mukavien asioiden ajattelu, herkuttelu, keskustelu. Nämä kaikki ovat tepsiviä tunteiden säätelyn keinoja vaikkapa vaikeaa asiakasta kohdattaessa.

Tunnetaitoihin erikoistunut lehtori ja Vuoden opettaja 2010 **Marja Kokkonen** muistuttaa kirjassaan, että omien tunteiden säätelyn lisäksi on mahdollista säädellä myös ihmisten välisiä suhteita. Voimme vaikka parantaa toisen ihmisen oloa kuuntelemalla ja rohkaisemalla. Kokkonen esittelee laajasti paitsi tiedollisia, myös toiminnallisia säätelyn keinoja, joita voi ammentaa vaikkapa musiikista, kirjoittamisesta tai liikunnasta.

Teoriaan pohjautuvan, mutta varsin käytännönläheisen ja päteviä vinkkejä tarjoavan teoksen perussa-

noma on, että kuka tahansa voi oppia säätelemään tunteitaan. Säätelyn avulla myönteiset tunteet vahvistuvat ja kielteiset tunteet laimentuvat tai vaihtuvat helpommin siedettävämpiin. Keinoista on apua perhe- ja toverisuhteiden turvaamisessa sekä lasten ja nuorten kasvun tukemisessa. Aikuisiällä tunteiden säätelyä tarvitaan työelämässä ja parisuhteessa.

Useilla ikä pidentää luonnostaan pinnaa. Kuten teoksessa siteerattu 84-vuotias rouva toteaa: ”Nykyinen tunne-elämäni nostaa mieleen Maamme-laulun sanat: ei laaksoa, ei kukkulaa... Tunne-elämykset eivät mitenkään vyöry yli.” Ikäihmisten onkin havaittu osaavan nuorempiaan paremmin mietiskellä mukavia asioita mielialaansa parantaakseen sekä suhteuttaa asioita oikeaan mittakaavaan. -AM

”OLI AVOINNA KAIKKI PORTIT, mut ne suljin takain”, tunnelmoi laulaja Ahti Lampi Elämän valttikorttititillään. Toisin sanoen Lampi meni itse porteista läpi ja käytti täten hyväkseen niiden tarjoamat mahdollisuudet oman elämänsä suhteen, mutta hän sulki jostakin syystä samat mahdollisuudet kaikilta muilta heti kun se oli mahdollista. On ilmeistä, että moinen röyhkeys tulee olemaan päällimmäisenä seuraavien eduskuntavaalien asialistalla.

KARHUJA on viime aikoina nostettu otsikoihin, koska niitä on nähty liikuskelevan lähellä ihmisasutusta. Median tulisi toimia asian suhteen huomattavasti vastuullisemmin, sillä kun karhut tajuavat saavansa tällä tavoin itselleen huomiota, havainnot kaupungeissa puistojen penkeillä veltoilevista kontioista tulevat moninkertaisumaan.

ON HARHAANJOHTAVAA puhua vihreästä energias- ta. Energia on kappaleen tai systeemin ominaisuus, joka ei ole suoraan sidoksissa kykymme hahmottaa väreiksi kutsumiamme eri valontaajuuksia. Aivan yhtä järkevää olisi sanoa, että vissyvesi maistuu itse asiassa siniseltä. Mikäli teema ei nouse opposition taholta esille tasaval- lan presidentin itsenäisyyspäivän kutsuilla, Suojelupoliisi on tietoisesti vaientanut asiaan liittyvän keskustelun.

U-KÄÄNNÖS HELVETTIIN oli viime vuosikymmenen suosituimpia toimintaelokuvia maailmassa. Tosiasiassa elokuvan nimi osoittaa, ettei kalleimmankaan gps-laitteen antamaan reittisuositukseen kannata välttämättä luottaa.

IDENTITEETTIVARKAUDET ovat yleistyneet digitaalisen tietoyhteiskunnan myötä. Mikäli asiassa on jotakin positiivista, niin kuka tahansa voi löytää identiteetin viemiseen syyllistyneen varkaan, mikäli hän pyytää etsintäkuulutusta itselleen. Onko kyseinen prosessi siis helpompi kuin esimerkiksi täyden katiskan mökkirannasta yön aikana omin luvin tyhjentäneen kansalaiskelvottoman tahon oikeuden eteen saattaminen? Kyllä on.

MIKÄLI TEILLÄ EI joskus ole muuta tekemistä, miettikää miksi televisiossa esitetään ihmisten tanssikisojen sijaan susien ja tähtien kanssa tanssimista.

CONFERENCE EXCELLENCE

Best events consist of essential elements

Jyväskylä Convention Bureau helps you out with setting up a successful meeting. Our main service is to provide cost-free assistance in bringing conferences and congresses to Jyväskylä.

Jyväskylä Convention Bureau
Kauppakatu 31 B, 6th floor,
40100 Jyväskylä
info@jcb.fi, tel: +358 400 629 863
www.jcb.fi

MISTÄ OPISELIJAT TULEVAT

Jyväskylään tullaan opiskelemaan hyvin pieniltä paikkakunnilta. Opiskelijat tulevat selvästi useammin ylempistä sosiaaliluokista tai maanviljelijäperheistä kuin maan väestöjakauman perusteella voisi odottaa. Eräät opintoalat ovat muita selvemmin sellaisia, jotka periytyvät isiltä pojille ja tyttärille - äitien koulutusta ja ammatteja tässä sosiologian laitoksella valmistuneessa seminaari-työssä ei otettu huomioon.

Tiedonjyvässä 7/1987 kerrottiin sosiologian laitoksella valmistuneen seminaarityön tuloksia siitä, mistä opiskelijat kampuksille saapuvat.

Sarjassa kaivetaan esiin tiedotuslehden vanhoja uutisia.

VITRIINI

Vanhan juhlasalin urut uudessa loistossaan

Vanhan juhlasalin urut ovat seminaarin musiikinlehtorina toimineen **Iivari Eliel Koskimiehen** (1873–1929) käsityötä. Koskimiehen rakensi urut itselleen kotiuruiksi ja ne valmistuivat vuonna 1914. Koskimiehen kuoleman jälkeen hänen lapsensa lahjoittivat urut Jyväskylän seminaarille ja opetuskäyttöön urut otettiin lukuvuonna 1929–1930.

Naisopiskelijat pääsivät Seminarium-rakennukseen vain juhla-aikoina ja kuoro- ja näytelmäharjoituksissa.

– Pääsin opiskeluaikoinani soittamaan kaupunginkirkon urkuja, mutta juhlasaliin en päässyt. Naiset eivät päässeet sinne millään. Erkki Ståhlbergillä oli musiikinopettajan luvalla ainoana lupa urkujen soittoon. Kerran hän sanoi minulle: ”Tule nyt kun istun siellä!” Soitonopettaja tietysti luuli että siellä se Erkki-poika soittelee yksinään, mutta minäpä istuin urkupukilla soittamassa ja Erkki kuunteli kauempana. Yhtäkkiä soitonopettaja tuli sisälle saliin ja voi kauheaa minkä porun hän päästi! Hän sanoi etten saisi soittaa urkuja. Erkki puolusteli antaneensa

minulle luvan. Opettaja lähti kiivaana pois ovet paukkuen ja Erkki sanoi minulle: ”Istu ja soita rauhassa, minä istun täällä ja kuuntelen”, kertoi vuonna 1929 seminaarista valmistunut **Martta Ruoppila** yliopiston intendentti **Pirjo Vuoriselle** restauroidussa vanhassa juhlasalissa vieraillessaan.

Seminariumin urkujen kaappi on rakennettu männystä, julkisivupillien ja soittopöydän välinen osuus sekä urkuperästä puolestaan koivusta. Soittopöytä on tiikkiä tai tummaa mahonkia. Urkuja on käytetty perinteisesti vain kerran vuodessa, yliopiston syksyisessä avajaishartaudessa.

Tämän vuoksi urut ehtivät päästä melko huonoon kuntoon. Seminariumin restauroinnin yhteydessä urut kuitenkin kunnostettiin kokonaan.

– Urut purettiin tuolloin kokonaan. Urut kannettiin jo-

kainen osa kerrallaan ulos ja kyydittiin Sotkamoon kunnostettaviksi. Kun osat oli saatu kunnostettua, tuotiin ne takaisin Jyväskylään ja Sotkamon Urkurakentajat kokosivat ne takaisin alkuperäiseen loistoonsa paikan päällä vanhassa juhlasalissa, Vuorinen kertoo.

Janiika Vilkuna

Lähteet: Jyväskylän yliopiston museo. Hannele Solala: Iivari Eliel Koskimies ja hänen urkurakennuksensa, 1999.

Juttusarjassa kerrotaan pieniä tarinoita Jyväskylän yliopiston historiasta.

SAMI HAAPPOJA

SUMMARY

The secrets of dance are revealed in the motion detector laboratory

Movement tells many things about us. State of mind and personality, as well as rhythm and structure of possible background music, have an effect on the spontaneous movement of humans.

– Rhythm is the most primitive part of music. A regular beat activates the motoric areas of our brain and we start to move to the rhythm, says Professor **Petri Toiviainen**, Director of the Centre of Excellence in Interdisciplinary Music Research.

Moving to the music has been researched at the Centre of Excellence in all age groups from six-month-old babies to grown-ups. Toiviainen says that dancing is a built-in characteristic of humans which also develops with age. The Department of Music has a motion detector laboratory in which all movement can be captured on a computer.

One of the research topics of the motion detection study is to find out how movement created by music depends on the music's structure and characteristics. In addition, the

study focusses on how personality affects spontaneous movement to music.

– Certain movement types can be connected to certain personality types, Toiviainen says.

Current research focuses also on how our state of mind affects our way of moving.

– Walking style already tells us if the person is male or female and what this person's state of mind is at the particular moment.

Visuality affects reception

The visual side of music – which refers to how musicians express the music they play in their movements and how these movements affect

the reception of music – is also one research topic of the Centre of Excellence.

– The way a performer moves has a clear impact on the reception of the audience. The more visual the musician performs the stronger the reception of the audience and their reactions to the music.

The research has proved music to be a way to conquer new fields of research in the study of human movement and psyche, Toiviainen says.

PETTERI KIVIMÄKI

Software tracks down your taste in music

The Centre of Excellence in Interdisciplinary Music Research studies the mind-music connection.

When you are browsing a music library and find a song you like, the search engine may suggest another band or artist you might like.

– Current technology makes this possible through classification, which means that administrators classify songs and artists in a library such as Spotify or iTunes, says academy researcher **Olivier Lartillot**.

In order for the picks not to be solely those offered by music sellers and producers, we should be able to understand which emotions cer-

tain features of music stir in us and how we interpret these emotions. Lartillot has developed a computer programme which analyses music and is able to recognise many different dimensions of a song. This groundbreaking computer programme developed by the research group has thousands of users all over the world. The software created in the research project can recognise music's low-level characteristics such as the key – major and minor – segmentation, rhythm, energy, clarity and tempo.

– When these systems can be connected it might be possible for a

search engine to directly suggest songs which have the dimensions and characteristics that please the listener. In this way the classification would not be solely based on ready-made, outside classifications, Lartillot says.

– We hope the research is really useful for music listeners. The software would help them to analyse and examine music and their own taste in music. In addition, music artists and students would benefit from the efficient browsing of digital music databases, say Lartillot and doctoral student **Pasi Saari**.

Music encourages rehabilitation

The Centre of Excellence in Interdisciplinary Music Research applies music therapy to many purposes.

Research on many fields of music therapy is carried out at the Department of Music. So far the focus has been on patients suffering from depression or stroke.

– Music therapy can be paralleled to psychotherapy with the distinction that music acts as the medium of interaction and expression in the therapy sessions, explains Professor **Jaakko Erkkilä**.

– In addition to music-psychotherapy, we do neurological music therapy which aims for psychological and motoric rehabilitation, says university researcher **Esa Ala-Ruona**.

Erkkilä specialises in the psychiatric music therapy of patients with depression. The treatment alternates between improvised music production and discussion, in which both the therapist and the client take part.

Many clients have never played an instrument. This is no obstacle for music therapy. After a couple of sessions, clients really take off playing the drums or banging the mallet.

– A music therapist has solid professional skills to remove inhibitions in the way of self-expression. Musical interaction motivates people to practise and encourages rehabilitation. This is experienced as meaningful, says Erkkilä.

Music Therapy is taught as an international Master's Degree Programme at the University of Jyväskylä, where students learn new treatment methods and how to put them into practice. The Music Psychology Training comprises two Master's programmes: Music Therapy and Music, Mind & Technology.

– We have a unique teaching and research clinic where we can do therapy, research and teaching. As the therapy education is connected to the academic field, we have the

great possibility to efficiently develop this field, Ala-Ruona says.

The Department of Music offers a selection of therapy services in addition to therapy related to research.

– For instance, we offer services for job well-being. We have had clients from both the private and public sectors, and the encounters have been positive. Usually we host a series of 12 job well-being sessions for an organization. It really is worth trying, encourages Ala-Ruona.

Good, positive results in rehabilitation and thanks received from clients are the best feedback. It is great to hear that the patient and the therapist have made progress and that the client has been inspired to rehabilitate himself with the help of music therapy. We will never forget the positive comments of clients, Erkkilä and Ala-Ruona say, smiling.

Kaikki tapahtumat aikataulu- ja paikkatietoineen www.jyu.fi/kalenteri

Väitökset

22.10. klo 12, Seminarium, S212. **FM Viivi Koivun** soveltavan fysiikan väitöskirjan *Analysis of fluid flow through porous media based on micro-tomographic reconstructions* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä Associate Professor D. Steven Keller (Miami University, Yhdysvallat), kustoksena professori Markku Kataja.

13.11. klo 12, Seminarium, S212. **KM Kaisa Savolaisen** psykologian väitöskirjan *Education as a means to word peace: the case of the 1974 UNESCO Recommendation* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Judith Torney-Purta (University of Maryland, Yhdysvallat), kustoksena professori Lea Pulkkinen.

20.11. klo 12, Villa Rana, Blomstedt. **KTM Angelina Korsunovan** ympäristöjohtamisen väitöskirjan *Encouraging Energy Conservation with 'No Hard Feelings': A two-Part Analysis of Communication Between Energy Companies and Finnish Households* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä FT Eva Heiskanen (Kulttajatutkimuskeskus), kustoksena professori Hanna-Leena Pesonen.

27.11. klo 12, Villa Rana, Blomstedt. **YTL Arja Hemmingin** sosiologian väitöskirjan *Kertomuksia avioerosta ja parisuhteen päättymisestä* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä dosentti Ritva Nätkin (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori Ilkka Alanen.

Tapahtumapöimintoja

22.10. klo 19, **Werner Bros. Pro Jyväskylän yliopisto -konsertti.** Päärakennuksen juhlasali. Liput: 35€ (vain käteisellä). Ennakkovaraukset ja myynti: Krinoliini, puh. (014) 620 155, Gummeruksenkatu 9. Avoinna: Ma suljettu ti-pe klo 10–17 la klo 9–14. Urheva, puh. (014) 615 754, Kauppakatu 28. Avoinna: ma-pe 9.30–18 la 9.30–15, info@urheva.com.

12.11. klo 9, Mattilanniemi, Agora. **Abi-päivä.** Tule tutustumaan opiskelumahdollisuuksiin Jyväskylän yliopistossa. Abi-päivä esittelee koulutusalat, oppiaineet ja paljon muuta ajankohtaista opiskeluun liittyvää. Ohjelm tiedot: <https://www.jyu.fi/hae/materiaalit/abipaiva>.

Näyttelyt

Unon Seminaarin henki, 22.9.–19.11. Pääkirjasto. Uno Cygnaeus piti tärkeänä naisten koulutusta ja kansankielisiä oppikirjoja sekä käsillä tekemistä. Kirjaston pienoisnäyttelyyn on koottu Fennica-kokoelmasta muun muassa seminaarilaisten tekemiä ensimmäisiä suomalaisia oppikirjoja ja Seminaaria käsitteleviä historianteoksia. Seminaarin henkeen on viitattu myös tähän päivään sijoittuvien näyttein.

Unon ja Wolmarin matkassa -verkkonäyttely. Jyväskylän yliopiston ja kaupungin yhteistyönä tekemä verkkonäyttely on osa Sivistyksen syke – Cygnaeus ja Schildt 200 vuotta – juhluvuoden tapahtumia.

<http://unojawolmar200.jyu.fi>

HETKIÄ AJASSA

Keski-Suomen luontomuseon (Jyväskylän yliopiston museo, luonnontieteellinen osasto) vaihtuvien näyttelyiden tilassa 4.6.–31.10.

Näyttelyssä pohditaan, miten ajankulku näkyy luonnossa ja kuinka ihminen vaikuttaa siihen. Kuinka kauan on mennyt Suomen kallioiden, harjujen, metsien, soiden ja vesistöjen kehittymiseen, ja kuinka nopeasti ihminen voi nämä toiminnallaan tuhota? Toipuuko luonto koskaan ihmisen jättämistä jäljistä? Entä miten elämän merkit säilyvät maakerroksissa, meripihkassa, vedessä – ja museoissa?

Näyttelyssä on valokuvia, näytteitä museon kokoelmien kätkeistä sekä muun muassa Dima-mammutinpoikasen, Archaeopteryx-liskolinnun ja kuoriutumassa olevan Tyrannosaurus rex -dinosauruksen rekonstruktio. Näyttely on museon omaa tuotantoa. Näyttelyn valokuvat ja rekonstruktio: Hannu Ahonen.

Keski-Suomen luontomuseo

Ihantolantie 5 (Harju, Vesilinna), Jyväskylä
Puh. (014) 260 3810, 260 3812
luontomuseo@jyu.fi

<http://www.jyu.fi/erillis/museo/luonto>

Avoinna: ti-pe 11–18, la-su 12–17.

Ryhmillä ennakkovarauksesta myös muina aikoina.

Pääsymaksut: 4/2 euroa (aik./opisk.).

Alle 18-vuotiaille vapaa pääsy.

Perjantaisin kaikille vapaa pääsy.

KUVA: SUL

Boheemin

Kuka olet ja mitä teet?

Olen **Osku Torro**, Jyväskylän kenttärheilijoita edustava korkeushyppääjä ja Jyväskylän yliopiston opiskelija.

Mistä tulet?

Kutsun itseäni keskisuomalaiseksi, koska olen syntynyt Jyväskylässä, viettänyt lapsuuteni Laukaassa ja palannut Jyväskylään lukioaikoina.

Miksi Jyväskylän yliopisto?

Pidän akateemisesta ilmapiiristä ja valintojen vapaudesta, täällä ei vallitse sellainen "koululuokkameininki".

Mitä opiskelet?

Pääaineeni on tietojärjestelmätieteet ja sivuaineinani tähän mennessä talous- ja kognitiotieteet.

Miten kuvailisit Jyväskylää kaupunkina?

Tämä on boheemi teknologiakaupunki, jossa yhdistyy kivasti vanhaa ja uutta. Täällä on tiivis keskusta ja vireässä opiskelukaupungissa tapahtuu koko ajan jotain.

teknologiakaupungin kasvatti

Kerro opiskeluvuosistasi?

Aloitin opintoni vuonna 2003, ja ehdin opiskella melko tiivisti muutama vuoden. Sitten alkoi todellinen panostaminen urheilu-uraan. Ehdin alkuaikoina nauttia opiskelijaelämästä ja ainejärjestön toimistolla tuli notkuttua ystävien kanssa. Yliopistoon ei tulla pelkästään opiskelemaan, hienoa on saada uusia ystäviä ja viettää vapaa-aikaa heidän kanssaan.

Mikä urheilulaji JY olisi?

Moniottelu, koska täällä on laaja valikoima oppiaineita aina nanotieteistä historiaan.

Mitä teet nyt?

Nyt syksyllä tehdään suurin osa perusduunista ennen talvikauden hallikisojen alkua. Keväällä on toinen intensiivinen treenikausi ennen kesän ulkoratakisoja.

Miten aloitit korkeushypyn?

Aloitin täysipainoisen urheilu-urani melko vanhana, 25-vuotiaana, siihen nähden on mennyt todella hy-

vin. Siksi pidän nykyään kiinni todella tiukasta harjoitusrutiinista.

Suurimmat saavutuksesi?

Viime tammikuussa hyppäämäni voimassa oleva Suomen ennätys, 232 senttimetriä. Tuloksella olin maailmantilastojen neljäs. Pitkän tähtäimen päätavoite on menestyä hyvin Lontoon olympialaisissa 2012.

Miten paljon matkustat urheilun parissa?

Yleensä meillä on muutama leiri lämpimässä, talvella Etelä-Afrikassa ja keväällä Etelä-Euroopassa. Lämpimässä treenaaminen antaa aina uutta puhtia.

Miten vietät vapaa-aikasi?

Kun saamme yhteistä vapaa-aikaa järjestymään kolmiloikkaa ja pituutta hyppäävän vaimoni kanssa, käytämme se yhteisiin hetkiin. Täydelliset irtiöt urheilusta ovat tärkeitä. Niitä teemme muun muassa ystävien kanssa mökkeillen, syöden hyvin ja rentoutuen.

Tulevaisuuden haaveet?

Urheilu-uran edistymisen lisäksi haluan joskus valmistua ja saada kiinnostavan työn. Omaan melko klassiset suomalaiset arvot, ja haaveilen tietysti omasta kodista ja lapsista vaimoni kanssa. Elämästä pitää myös muistaa nauttia!

Edellinen haastateltava kysyy sinulta: Paras biisi Signmarkin Breaking the Rules albumilta?

The Take Off sopii nimeltään korkeushyppääjälle kuin nyrkki silmään, sillä THE Take Off on juuri sellainen ponnistus jolla otetaan lusikoita arvokisoista!

Kysymyksesi seuraavalle haastateltavalle?

Mikä on paras livekeikka jolla olet ollut? Itse vastaisin tähän Devin Townsend Bandin keikka viime kesän Tuskafestivaaleilla. Menin sinne varta vasten kuuntelemaan bändiä, ja keikka oli uskomaton kokemus!

Janiika Viikuna

Säynätsalon kunnantalo

Säynätsalon kunnantalo (1949-52) tarjoaa kansainvälisesti arvostetun, arkkitehti Alvar Aallon ihmisen mittakaavaan suunnitteleman rauhallisen miljööän kokouksille, juhlille ja yritystilaisuuksille. Myös vierashuoneet.

*Säynätsalon aluetoimisto
Parviaisentie 9, 40900 Säynätsalo
Tiedustelut ja varaukset p. +358 (0)14 266 1522
saynatsalo.aalto@jkl.fi
www.jyvaskyla.fi/saynatsalo*